

IRDO

MOZAIK

Prve slovenske družbeno odgovorne novice, št. 6/X junij–julij 2017

Razpis HORUS 2017

Objavljen je razpis za Slovensko nagrado za družbeno odgovornost HORUS 2017

Str. 6

Intervju dr. Matjaž Mulej

Zakaj je trajnostni razvoj z družbeno odgovornostjo tesno povezan, kot dober mož in dobra žena in komu je v interesu, da se Slovenija ne razvija v bolj družbeno odgovorno državo?

Str. 10

Konferenca IRDO

Inštitut IRDO vas vabi, da s prispevki sodelujete na 12. mednarodni znanstveni konferenci z naslovom Dodana vrednost kot poslovna informacija z vidika družbene odgovornosti in trajnostnega razvoja podjetij.

Str. 18

IRDO - Inštitut za razvoj družbene odgovornosti je bil ustanovljen leta 2004 z namenom raziskovati in pospeševati razvoj družbene odgovornosti v Sloveniji in v svetu.

Prizadeva si povezati vse ključne akterje na področju razvoja družbene odgovornosti (podjetja, vlada, civilna družba...) ter izvajati skupne aktivnosti in kampanje za osveščenost širše družbe o potrebnosti in pomenu družbene odgovornosti v Sloveniji.

S svojim delovanjem inštitut IRDO prispeva k prenosu in prilagajanju tujega znanja ter konceptov slovenskim razmeram in potrebam, hkrati pa omogoča izmenjavo slovenskega znanja in izkušenj s tujimi strokovnjaki, podjetji in organizacijami.

Povabite v naše članstvo tudi druge, ki bi želeli biti seznanjeni z informacijami o družbeni odgovornosti in prispevati k razvoju le-te.

Izdajatelj:

IRDO
Inštitut za razvoj družbene odgovornosti
Preradovičeva ulica 26
2000 Maribor, Slovenija
info@irdo.si // www.irdo.si

Telefon: + 386 (0)31 344 883

Faks: + 386 (0)2 429 7104

Spletna mesta: www.irdo.si, www.horus.si,
www.mladinski-delavec.si,
www.chance4change.eu, www.model-m.si/

Uredništvo

Glavna urednica: Barbara Bradač

Novinar: Primož Ademovič

Odgovorna urednika: Anita Hrast,
ddr. Matjaž Mulej

Kontakt: novice@irdo.si

Naklada: elektronska oblika novic, poslano na najmanj 1400 naslovov

Foto: IRDO in drugi avtorji

Fotografija na naslovnici: Pedro Melo,
http://www.freeimages.com/

V kontekstu družbene odgovornosti (zmanjšanje stroškov, onesnaževanja okolja) so novice v elektronski obliki. Za vsebino prispevkov odgovarjajo avtorji. Mnenja avtorjev niso tudi nujno mnenja uredništva. Besedila niso lektorirana in so v slovenskem in angleškem jeziku. Vse pravice pridržane. Ponatis celote ali posameznih delov je dovoljen le s pisnim dovoljenjem uredništva.

Revija IRDO Mozaik je v letu 2015 prerasla meje članstva, zato je namenjena članom inštituta IRDO, simpatizerjem, podpornim partnerjem ter poslovni in širši javnosti.

Vsebine

- 6** Horus 2017 razpis
- 10** IRDO intervju: Ddr. Matjaž Mulej
- 18** Konferenca: Družbena odgovornost in izzivi časa
- 22** Mladi, podjetništvo in DO
- 23** Konferenca: Krepitev veščin in zaposlovanje mladih – Nacionalni akcijski načrt za mlade v Sloveniji
- 28** Model M: Murska Sobota
- 33** DO v Sloveniji
- 34** Posvet: »Spodbujanje družbene odgovornosti v Republiki Sloveniji«
- 36** Intervju FERFL–Katja Rebolj
- 38** DO v Evropi in po svetu
- 42** Dogodki in konference
- 43** Razpisi in priložnosti
- 44** Sveže v knjigarni

V skladu z odločbo št. 61510-6/20153 z dne 23.2.2016, ki jo je izdalo Ministrstvo RS za kulturo, je e-revija IRDO Mozaik, prve slovenske družbeno odgovorne novice, vpisana v razvid medijev pod zaporedno številko 2014.

Že devetič zapored je objavljen razpis HORUS, s katerim želijo partnerji poiskati in nagraditi celovite pristope k družbeni odgovornosti pravnih oseb in posameznikov.

Matjaž Mulej str. 6

Zasl. prof. ddr. Matjaž Mulej je znanstveni svetnik, raziskovalec, pedagog, mož, oče, dedek in mentor. S svojim delom na področju sistemske teorije, inovativnosti in družbene odgovornosti je izkazal izjemen posluš za sodobne težave posameznika, skupin ljudi, družbe in narave.

Konferenca IRDO str. 14

12. mednarodna znanstvena konferenca DRUŽBENA ODGOVORNOST IN IZZIVI ČASA 2017 z naslovom Dodana vrednost kot poslovna informacija z vidika družbene odgovornosti in trajnostnega razvoja podjetij bo potekala 28. septembra 2017 v Mariboru.

Model M: Murska Sobota str. 22

Trije udeleženci so še pred zaključkom usposabljanja že našli zaposlitev in tako usposabljanje predčasno zaključili. Z ostalimi bodo organizatorji projekta sodelovali še naprej, vse do njihovih zaposlitev. Model M Slovenija se bo nadaljeval jeseni, v Slovenj Gradcu.

Spoštovane članice in člani Inštituta IRDO!

V tokratni dvojni številki Mozaika preberite o že devetem razpisu za **Slovensko nagrado za družbeno odgovornost HORUS 2017**. Z njim želijo partnerji poiskati in nagraditi celovite pristope pravnih oseb in posameznikov k družbeni odgovornosti. **Letošnji razpis je odprt od 10. julija do 19. oktobra**, po ocenjevanju v dveh krogih pa bodo nagrade in priznanja **Horus 2017 podeljena v začetku decembra**. Organizatorji bodo prijaviteljem predstavili posebnosti letošnjega razpisa ter dobre prakse do sedaj sodelujočih podjetij in zavodov na posebnem seminarju Horus, ki bo potekal predvidoma 20. septembra v Ljubljani. Sodelovanje na razpisu pravnim osebam prinaša številne koristi, zlasti pa **pomoč** pri pripravi strategije družbene odgovornosti podjetja in poročanju o nefinančnih vidikih poslovanja. Slednje je za velike družbe postalo zakonska obveza od letos dalje.

Inštitut IRDO vsako leto organizira mednarodno znanstveno konferenco Družbena odgovornost in izzivi časa. Rdeča nit konference IRDO 2017 je širše opredelitev dodane vrednosti: to je vrednost, ki ne bi zmanjšala dane lastnine in prijetnega življenja, celo pri popolni porabi. Vključuje tudi pojme, ki so izraženi izven računovodstva. Povečevanje tako opredeljene dodane vrednosti omogoča nadaljnji razvoj, rast človeškega življenjskega standarda in zmanjševanje tveganj kriz, vse do 3. svetovne vojne in povzročenih naravnih katastrof.

Vabljeni 28. septembra 2017 v Maribor.

Uredništvo Mozaika

HAPPY BIRTHDAY

15. julija 2017 bo Inštitut IRDO star 13 let.

ISKRENE ČESTITKE!

IRDO

Inštitut za
razvoj
družbene
odgovornosti

v letih 2013 - 2016

Objavljen je razpis za Slovensko nagrado za družbeno odgovornost HORUS 2017

Že devetič zapored je objavljen razpis HORUS, s katerim želijo partnerji poiskati in nagraditi celovite pristope k družbeni odgovornosti pravnih oseb in posameznikov. Z letom 2017 je poročanje o nefinančnih vidikih poslovanja za velike družbe postalo obveza, zato je zanje ta razpis več kot dobrodošel.

IRDO - Inštitut za razvoj družbene odgovornosti in PRSS – Slovensko društvo za odnose z javnostmi sta v sodelovanju s številnimi podpornimi partnerji projekta objavila razpis za Slovensko nagrado za družbeno odgovornost HORUS 2017. Z njim želijo partnerji poiskati in nagraditi celovite pristope pravnih oseb in posameznikov k družbeni odgovornosti. Letošnji razpis je odprt od 10. julija do 19. oktobra, po ocenjevanju v dveh krogih pa bodo nagrade in priznanja Horus 2017 podeljena v začetku decembra. V devetih letih podeljevanja se je na razpis za nagrado in priznanja Horus prijavilo že čez 100 pravnih oseb in posameznikov, organizatorji pa letos pričakujejo približno 30 novih vlog.

Za strateško nagrado HORUS 2017 se lahko potegujejo: podjetja (mikro, majhna, srednje velika, velika in socialna) ter zavodi in druge organizacije. Tako kot lani, so tudi letos razpisali tri vrste nagrad za pravne osebe in sicer **Nagrado za strateško celovitost** pravne osebe (za strateški pristop podjetij, zavodov k družbeni odgovornosti), **Priznanje** za projekt (za sodelovanje gospodarstva, šolstva in mladih) ter **Priznanje Press** (priznanje za objave v medijih o DOP, podeljujejo ga v sodelovanju s partnerjem Press Clipping d.o.o.).

Objavljeni so še trije razpisi za posebna priznanja: **Posebno priznanje posamezniku oz. organizaciji, ki deluje** v kontekstu družbene odgovornosti, **Posebno priznanje novinarju/ki** ter v sodelovanju z Uradom Vlade RS za Slovence v zamejstvu in po svetu **Posebno priznanje** Slovincem v zamejstvu in po svetu. **Razpis za vse** kategorije je odprt do 19. oktobra 2017. Nagrado Horus sofinancirajo prijavitelji ter Urad Vlade RS za Slovence v zamejstvu in po svetu in Urad RS za mladino.

Lanskoletni zmagovalci razpisa za Slovensko nagrado za družbeno odgovornost Horus so bili številni. **Nagrado Horus 2016 za strateško celovitost pravne osebe** je v kategoriji **zavodi in druge organizacije** prejela AJPEŠ - Agencija Republike Slovenije za javnopravne evidence in storitve; v kategoriji **mikro podjetja** IDentiks kartični sistemi d.o.o., v kategoriji **majhna podjetja** Saubermacher - Komunala Murska Sobota d.o.o., v kategoriji **srednje velika podjetja**: SNAGA, družba za ravnanje z odpadki in druge komunalne storitve, d.o.o..

Priznanje PRESS je lani prejelo Javno podjetje Komunala Brežice d.o.o.. **Priznanje za PROJEKT:** v kategoriji mikro podjetja je prejelo podjetje Contall d.o.o, v kategoriji **velika podjetja:** Lidl Slovenija d.o.o. k.d..

Za posebno priznanje se je na predlog javnosti in soorganizatorjev projekta potegovalo več kandidatov v več podkategorijah. **Posebna priznanja** v kategoriji **splošno** so tako prejeli: Jurček Nowakk, dr. Danica Purg in dr. Tanja Bagar. John Doma, slovenski izseljenec iz Kanade, pa je prejel nagrado v kategoriji **Podjetnik s slovenskimi koreninami, ki deluje v zamejstvu oz. po svetu. Platinasto nagrado Horus** je prejel ddr. Matjaž Mulej.

Organizatorji bodo prijaviteljem predstavili posebnosti letošnjega razpisa ter dobre prakse do sedaj sodelujočih podjetij in zavodov na posebnem seminarju Horus, ki bo potekal predvidoma 20. septembra v Ljubljani. Sodelovanje na razpisu pravnim osebam prinaša številne koristi, zlasti pa **pomoč** pri pripravi strategije družbene odgovornosti podjetja in poročanju o nefinančnih vidikih poslovanja. Slednje je za velike družbe postalo zakonska obveza od letos dalje.

Dodatne informacije: IRDO - Inštitut za razvoj družbene odgovornosti, www.irdo.si,
www.horus.si
mag. Anita Hrast, direktorica, gsm: 031 344 883, e-pošta: nagrada.horus@irdo.si

Organizatorja:

REPUBLIKA SLOVENIJA
URAD VLADE ZA SLOVENCE V
ZAMEJSTVU IN PO SVETU

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA IZOBRAŽEVANJE,
ZNANOST IN ŠPORT
URAD REPUBLIKE SLOVENIJE ZA MLADINO

Potegujte se za Slovensko nagrado za družbeno odgovornost HORUS 2017!

Kdor družbene odgovornosti še nima vključene v svojo strategijo, zaostaja za sodobnim napredkom in konkurenčnostjo. Sodoben čas namreč od pravnih oseb vse bolj zahteva, **da se zavedajo vplivov**, ki jih imajo **na okolje in družbo** ter vplivov, ki jih okolje in družba povzročata nanje. O tej soodvisnosti in celovitosti družbe govori koncept družbene odgovornosti (DO), ki se v uspešnih podjetjih in organizacijah ter zavodih vse bolj uveljavlja, o njih pa govorijo tudi pomembnejši evropski dokumenti in usmeritve. V svetovnem merilu zlasti podjetja prepoznala, da jim **družbeno odgovorno delovanje prinaša številne koristi**, kot npr.:

- večja prepoznavnost in ugled v medijih, pri splošni javnosti, kupcih, dobaviteljih, poslovnih partnerjih,
- večja motivacija zaposlenih za delo, večja lojalnost zaposlenih, manj absentizma in fluktuacije,
- več predlogov za inoviranje, izboljšave poslovanja, delovanja,
- pridobitev novih poslov s strankami, dobavitelji, več nakupov in večja lojalnost potrošnikov,
- racionalnejša raba virov in s tem zmanjšanje stroškov,
- več dobička ob izteku leta.

**Inštitut IRDO vas vabi, da se prijavite na razpis za podelitev
Slovenske nagrade za družbeno odgovornost – Horus 2017.**

Razpis je namenjen **podjetjem** (mikro, majhnim, srednje velikim, velikim, **socialnim podjetjem**) in **zavodom, podjetnikom s slovenskimi koreninami**, ki poslujejo v tujini, **novinarjem** ter **ostalim organizacijam** in **posameznikom**, ki delujejo **družbeno odgovorno**. Iščemo in nagrajujemo **celovite pristope pravnih oseb in posameznikov k družbeni odgovornosti**.

Razpis sta 10. julija 2017 v partnerskem sodelovanju s številnimi strokovno-interesnimi organizacijami objavila IRDO - Inštitut za razvoj družbene odgovornosti in PRSS - Slovensko društvo za odnose z javnostmi.

Nagrada HORUS bo letos podeljena že devetič.

Kaj s sodelovanjem na razpisu kot pravna oseba pridobite?

- S specializiranim vprašalnikom, usklajenim s smernicami ISO26000 in drugimi aktualnimi dokumenti o DO, vam bomo pomagali analizirati vaše stanje DO ter pripraviti poročilo o tem za neodvisne ocenjevalce.
- Dodatno svetovanje organizatorja za prijavo na razpis in/ali uveljavljanje, vzpostavitev ali prenovo strategije družbene odgovornosti v vašem podjetju, zavodu, organizaciji.

RAZPIS ZA SLOVENSKO NAGRADO ZA DRUŽBENO ODGOVORNOST – HORUS 2017

- Posredno izobraževanje ključnega kadra o družbeni odgovornosti, spoznanja dobrih praks drugih podjetij, zavodov za izboljšanje vašega poslovanja.
- Več objav o vaši organizaciji v medijih.
- Možnost prejema nagrade Horus 2017 in/ali priznanja Finalist Horus 2017 ter s tem brezplačno uporabo logotipa Horus 2017, povečan ugled vaše pravne osebe v javnosti, med zaposlenimi, potrošniki, poslovnimi partnerji.
- Udeležbo na seminarju Horus 2017 (20.9.2017), kjer boste spoznali vse bistvene informacije o uveljavljanju družbene odgovornosti v vašem poslovnem okolju.
- 20 % popust pri prijavnini, če ste člani organizatorjev in podpornih partnerjev projekta.

Koga vabimo k prijavi na razpis?

- podjetja (klasična, socialna) in zavode,
- slovenske podjetniške organizacije/podjetnike v zamejstvu in po svetu,
- novinarje ter
- družbeno odgovorne posameznike in organizacije.

Inštitut IRDO vas vabi, da v projektu sodelujete z vašim primerom dobre prakse in da delujete z zgledom! Razpisno dokumentacijo za leto 2017 najdete **tukaj**. Vlogo oddajte do **19. oktobra 2017**.

Veselimo se vašega sodelovanja na tem natečaju in promocije vašega primera dobre prakse v slovenski javnosti.

2016 Horus finalisti in nagrajenci

IRDO Intervju: ddr. Matjaž Mulej

»Družbena odgovornost prispeva k inoviranju«

Zasl. prof. ddr. Matjaž Mulej je znanstveni svetnik, raziskovalec, pedagog, mož, oče, dedek in mentor. S svojim delom na področju sistemske teorije, inovativnosti in družbene odgovornosti je izkazal izjemen posluh za sodobne težave posameznika, skupin ljudi, družbe in narave. S posebnim občutkom za razvoj navdihuje mlade ljudi v njihovem raziskovalnem, znanstvenem, pedagoškem, ekonomskem in drugem delu. Vseskozi jih opozarja, kako soodvisni smo in kako pomemben del našega obstoja in razvoja je družbena odgovornost. Že več kot deset let je največji prostovoljec IRDO – Inštituta za razvoj družbene odgovornosti, ki se je prav z njegovo pomočjo, pa tudi s pomočjo mnogih drugih, prebil med vodilne na tem področju v Sloveniji in v mednarodnem merilu. Izjemno je njegovo znanstveno delo na področju družbene odgovornosti in sistemske teorije ter inovativnosti. Najbolj dragocen pa je njegov posluh za človeka in neutrudna pomoč vsem, ki bijejo svoj boj s samim sabo ali z različnimi deležniki te družbe. Ob bok številnim priznanjem je lahko lani postavil še platinasto nagrado Horus za posebne zasluge.

Pripravila: mag. Anita Hrast

Kako vi razumete družbeno odgovornost?

Družbeno odgovornost razumem kot človeško lastnost, da upoštevaš posledice svojih možnih dejanj in odločitev za ljudi in naravo. Se pravi, da gre v bistvu, v primerjavi z dosedanja prakso, za veliko prenovo človekovih lastnosti, zato da bi človeštvo preživel.

Kako pa razumete samo družbeno odgovornost podjetij, kaj naj bi podjetja z družbeno odgovornostjo počela?

Enako kot posamezniki, kajti podjetja ne obstajajo sama, ne odločajo sama, odločajo vplivni ljudje v njih.

Kakšne so vaše izkušnje s podjetji in odgovornostjo vodij?

Zelo raznolike. Črna kronika v časopisju kaže, kako malo je družbene odgovornosti. Poslovno uspešni, dolgoročno poslovno uspešni so pa v bistvu zelo družbeno odgovorni. To je zlasti jasno pokazala študija izpred 20-tih let o vizionarskih podjetjih, ki so daleč najuspešnejša na svetu, 100 let povprečno stara. In ko so delali drugo knjigo, drugo študijo o istih podjetjih, kako to, da so postala tako odlična, vizionarska, se je pokazalo, da je najbolj bistveno, da imajo vodjo pete ravni, to je pa človek, ki dela popolnoma v stilu družbene odgovornosti.

Ddr. Matjaž Mulej

Kako pa se razvija družbena odgovornost v svetu?

Razvija se pod vplivom odjemalcev. Ali so to državni organi, ali so to podjetja, ali so to posamezniki..., važno je, da tisti, ki niso družbeno odgovorni, ne morejo dobro prodajati.

In najbolj vplivni, ti, ki jih je sedaj neoliberalizem spravil na vrh, so tipičen znak hudih težav, ki izhajajo iz tega, da je družbene odgovornosti premalo med njimi.

Zakaj pa se je sploh pojavil koncept družbene odgovornosti?

Zaradi tega, ker so zaznali, da je človeštvo v skrajni krizi zaradi vrednot, ki prevladujejo. Kajti vrednote odločajo, katero znanje se pridobiva in kako se znanje uporablja. Tisti, ki se je naučil streljati s pištolo, bo streljal ali na tarčo ali na človeka v odvisnosti od vrednot, ne od znanja. In družbena odgovornost je zgodba o vrednotah, ki so za njih spoznali, da so dobesedno nujne, da človeštvo preživi v obdobju neoliberalizma in krize izobilja in bede.

Ampak vrednote so takšne in drugačne. Katere so tiste vrednote, ki bi lahko popeljale družbo v boljši svet?

Vrednote, ki so jih zapisali v ISO26000, to zelo lepo, enostavno in na kratko povzemajo: odgovornost, preglednost, etičnost, upoštevanje in spoštovanje do deležnikov, ne samo do lastnikov, do prava, ne monopolnega, ampak poštenega prava, do mednarodnih norm, do človekovih pravic.

Ali družbena odgovornost prispeva tudi k inoviranju?

Ja, disertacija Mire Zore je to jasno dokazala. Družbena odgovornost prispeva k inoviranju, ker so ljudje, ki čutijo, da so vodstva do njih družbeno odgovorna, bolj pripadni, bolj zagnani in tudi bolj ustvarjalni zaradi tega, vse do inovativnosti.

V svetu obstaja kar nekaj različnih združenj podjetij, predvsem na temo družbene odgovornosti. Tudi v Sloveniji obstajata vsaj dve organizaciji, ki organizirata mreže članov podjetij, ki se ukvarjajo z družbeno odgovornostjo. Kaj bi vi rekli o teh mrežah?

Da so koristne in da imajo premalo članov.

Kako pa po vašem mnenju nastajajo te mreže?

Verjetno na prijateljski osnovi. Medsebojno prepričevanje povezanih, ki drug drugemu povedo, da se to tudi čisto poslovno splača. Ne iz nekega posebnega altruizma v podjetjih, kjer altruizma normalno

ni. Tudi če je človek osebno altruistično naravnan, takrat, ko postane dolžan odločati v imenu podjetja, mora poskrbeti za profit in zaradi tega potem altruizem pade v drugo vrsto pomembnosti.

Kako pa naj bi delovale takšne mreže, pa ni nujno, da samo podjetij, mogoče tudi drugih deležnikov, da bi bilo čim več uspeha na področju družbene odgovornosti podjetij?

Ja, bistvena zgodba bi najbrž bila najprej v tem, da bi dosegli, da se Slovenija pridruži pozivu Evropske unije, naj vlade in največja podjetja postanejo vzorniki družbene odgovornosti.

In v modelu, ki sva ga midva skupaj objavila pred leti, je na osnovi moje druge disertacije jasno zapisano: država skrbi za javni sektor, zato je največji kupec, če ves javni sektor vzamemo skupaj. Se pravi, ima tudi največ vpliva na dobavitelje, če to dela organizirano in skupaj. In bi bilo smiselno, da sprejme takšne nabavne pogoje za kogarkoli iz javnega sektorja, da mu smejo dobavljati samo tisti, ki so od vseh možnih prijaviteljev najboljši v treh pogledih: družbena odgovornost, poslovna odličnost, inovativnost.

Kako pa bi vlada še lahko spodbujala družbeno odgovornost v širši družbi in pri podjetjih?

To je najpomembnejši ukrep, ker ta udari po žepu in potem zahteva, da tudi ti, ki dobavljajo javnemu sektorju in družbenemu sektorju, enake zahteve postavljajo svojim dobaviteljem. In druga je pa potem, da zakonodaja to zajame tako, da je drugačno ravnanje kaznivo, osebno in za podjetje. Tukaj, kot se je dogajalo pri pisanju ISO 26000 – vloga sindikatov, vloga strokovnih organizacij, vloga usposabljanja, vzgoje ljudi... Vse to lahko država ali podpre ali ovira, kakor se državni organi odločijo.

Kaj pa bi bilo potrebno najprej storiti, da bi se sploh lahko začelo s tem področjem intenzivno ukvarjati na državni ravni?

Najprej bi bilo potrebno narediti to, kar je Evropska komisija naložila. Sprejeti strategijo, da država in velika podjetja postanejo vzorniki družbeni odgovornosti v lastni državi. In s tem potegnejo za seboj tiste, ki so od njih kot dobavitelji odvisni. Tretja pot je, da se to vgradi v šolstvo, v izobraževanje in vzgojo. Podobno, kot smo naredili v primeru Mladi za napredek Maribora. Da je v vsako od tistih 200 in toliko nalog, ki letno nastanejo, nujno vključena tudi ocena tega, kar je človek raziskoval, s pomočjo družbene odgovornosti. Zanimivo je, ko smo delali anketo za univerzo z dr. Branko Čagranovo, se nam je pokazalo med odgovori, naj ne pretiravamo, češ 'Kako naj družbeno odgovornost pokažem na primeru nekega tehniškega raziskovanja?'. In moj odgovor je potem bil, tehniško raziskovanje vpliva na naravo. In njegove posledice spoznanj v uporabi rešujejo ali pa otežujejo naravo. Skrb za naravo pa je izrecno zapisana v evropskem dokumentu EU iz leta 2011 in v ISO26000, da je to ena od osrednjih nalog družbene odgovornosti, osrednjih vplivov. Se pravi, da tisti, ki so to sprejemali, jasno vedo, kako resno in otežkočeno je življenje ljudi zaradi stoletij prešibke skrbi za naravo.

Zakaj pa menite, da je človek nehal skrbeti za naravo?

V Prešernovih časih in nič dlje nazaj je nastala prvič številka ene milijarde človeštva. Se pravi, da je bila obremenitev narave bistveno manjša kot je sedaj. Tam, kjer so bile koncentracije prebivalstva v srednjeveških mestih, je šibka skrb za naravo povzročala kugo in podobno, ker ni bilo kanalizacije, ki je recimo v starorimskih časih bila. Tisto naselje pod Vezuvom, ki ga je lava zalila, je pokazalo, kako so ohranili kopalnice in kako so ohranili kanalizacijo. Srednji vek tega ni poznal. V srednjeveških gradovih se spomnim, da je bilo stranišče na štrbunk tudi iz četrtega nadstropja in je padalo čisto na tla. Zato so bile posebne niše ven, da to ni padalo po hiši. Zaradi tega, ker je bilo zelo malo ljudi, je bilo zelo malo vpliva na naravo. Od Prešernove mladosti do danes je človeštvo porastlo sedemkratno. Več kot sedemkratno. Vsakih dvanajst let je sedaj nova milijarda ljudi. Narava je bistveno bolj obremenjena. Tehnologija napreduje in marsikaj rešuje, vsega pa tudi ne. Pravkar so sprejeli v evropskem parlamentu, da se neka kemikalija, ki se v kmetijstvu uporablja, še sedem let sme uporabljati, kot da za zdravje ljudi nima nobenega vpliva. Tudi slovenski poslanci

so večinsko glasovali za to, češ da je to za ekonomiko kmetijstva važno. Koliko pa stane zdravje, kakšna je ekonomika zdravja, pa očitno niso pomislili, opozarja tekst, ki sem ga bral pred kakšno uro.

Torej govorite o soodvisnosti?

Govorim o soodvisnosti ostalih delov narave in človeka kot dela narave, ja. Strašno me je dobesedno prizadel podatek iz spomladi, 10. maja 2014, da so na Havajih, ki so 6000 km od najbližje celine, izmerili takšno koncentracijo CO₂ kot pred tremi milijoni let. Takrat pa človeštvo ni moglo obstajati, ker je bilo premalo kisika in preveč CO₂-ja. Ni čudno, da se je življenje razvilo v vodi, ker bog ve zakaj je pač tam kisik bil.

Kaj menite, kakšno prihodnost imamo v duhu družbene odgovornosti ali pa brez nje?

Tako sem pisal: družbena odgovornost bo prevladala, ali z vojno ali brez vojne. Neogibno bo prevladala, ker sicer človeštva ne bo. NASA in še neki pomembni ameriški inštituti so opozorili: če se nadaljuje dosedanja praksa, to je opozorilo iz leta 2014, potem v dveh do treh desetletjih preostane 10 % človeštva. Vse ostalo izgine. Dobesedno govorijo o zdesetkanju človeštva. Ali bo to sedaj z vojno ali brez vojne, upajmo, da bo šlo brez vojne. Raziskave peljemo v to smer, kako to speljati. In če ne bo, potem pravim, da prihodnost bo, ne bo pa udobna, ampak hudobna in turobna. Vaša generacija je tista, ki ima najbolj udobno življenje vseh generacij vsega človeštva. Vedno. In to na nepojmljivo visoki ravni udobnosti. Za našo generacijo še ni bila normalna niti topla voda, niti centralna kurjava, niti avtomobili, niti asfaltirane ceste, niti življenje brez vrtičkov. 700 let dolgo je bila v Evropi vojna vsako drugo leto povprečno. Slovenija je imela tu neverjetno srečo, da do prve svetovne vojne vseh teh 700 let ni imela vojne na svojem terenu. Četudi so Slovenci bili avstrijski vojaki po vsej Evropi. Zato je v naši ljudski pesmi vojak velika žrtev. V srbski ljudski pesmi, kjer je bila vojna nenehno zaradi silno rodovitne zemlje in prehodnosti, je pa vojak glavni. Se pravi, on je družbeno odgovoren. Problem, ki se ob tem pojavlja, je, da ljudje več ne vedo, da so razvajeni, ampak so navajeni. Ko navada postane razvada, se spremenijo merila, kaj je normalno, in spremeni se v nevarno visoko udobje, ki ga narava preprosto nima s čim podpirati. Vedno znova povem: bil sem v Novosibirsku v muzeju izginulih

naravnih snovi, izginulih mineralov. Vojna v Angoli, kjer sem tudi delal, je bila zato, ker je tam neki material, naravni, brez katerega se ne da napraviti letalskega motorja. Samo tri lokacije so, kjer to je. Libija, Angola in Sibirija. Američani in Rusi so se noter infiltrirali, da bi prišli do monopola nad tem materialom. Monopoli so tisto, kar je najbolj nevarno za človeštvo. In zdaj so monopoli tako močni, da so po švicarski raziskavi štiri deset tisočinke človeštva oblast nad 80 % svetovnega trga. Štiri deset tisočinke. Od 30-tih milijonov preštudiranih podjetij, jih je manj kot 750 in njihovi šefi so oblast na svetovnem trgu. Nad 40 %, kar je že dovolj, pa ima oblast manj kot 150 od 30-tih milijonov podjetij. Med njimi so tudi skladi in banke se štejejo tu za glavne. Zato so bančne plače nenormalno visoke, brez vsake družbene odgovornosti. Če nastanejo problemi, se banke prej sanirajo kot brezposelni ljudje, kar je znak totalnega pomanjkanja družbene odgovornosti do ljudi.

In zakaj mislite, da je tako?

Ker so oblastniki pač oblastniki. Banke so oblast. Noben ameriški predsednik ne more biti izvoljen brez denarja velikih podjetij. Trije so bili, ki so postali predsedniki brez denarja velikih podjetij, in vse tri so ubili v času mandata.

Zakaj?

Zato, ker jim je bil napoti, profitom velikih podjetij. Najbolj poznam primer Kennedyja, ki je ukinil monopol FED, njihove nacionalne banke, sicer ni nacionalna banka, ampak privatna banka, ki ima pravico izdajati denar in s tem ima oblast. On je to ukinil, v treh mesecih je bil mrtev. Njegov naslednik Johnson je prvi naslednji dan po prevzemu mandata ta predpis ukinil. In noben nadaljnji predsednik si ga ni upal ponovno vzpostaviti. In tistih dvanajst ljudi, dvanajst, nič več kot dvanajst ljudi, ki so lastniki FED banke, so dejanski lastniki celega sveta.

Zakaj to potrebujejo?

Ker so bolni na oblast in na denar. Zdaj so prišli končno na dan podatki o denarjih, ki so skriti v davčnih oazah. Tam, pred dvema letoma sem prvič izvedel in sedaj znova, da je tam skritih vsaj 21.000 milijard dolarjev. Morda pa celo 32.000, ista ocena kaže. Domači kraji od tega nimajo nič, ker jih tja privablja z nenormalno nizkimi stroški. Lastniki od tega nimajo nič, saj tistega denarja ne potrebujejo, sicer ga ne bi imeli tam. Tistih obresti ne potrebujejo, ker so drugod višje. Tistih davkov plačati jim ne bi bilo težko, saj zaradi tega ne bi bili pomembno manj bogati. Bi pa samo z obdavčitvijo teh denarjev, ki so tam skriti pred samimi sabo, rešili, kot pravi raziskava, vse probleme Afrike in Evrope. Samo z obdavčitvijo obresti bi nabrali več denarja, kot imajo letnega fonda vse človekoljubne organizacije na svetu. In ta znesek, ki je tam, je večji od bruto produkta Amerike in Japonske skupaj. Hkrati pa je povprečna zadolženost držav trikrat večja od produkta. In ameriška družinska zadolženost je stokrat večja od družinskega privarčevanega zneska. Ameriški standard otrok je med vsemi razvitimi državami po raziskavah najnižji. Imajo največjo umrljivost malih in najslabše življenje malih, od vseh držav, ki se štejejo med razvite. Se pravi, da je tu ogromno sprevrženega v korist profita. Nedavno je krožila po internetu zgodba, da neka firma toži eno od južnoameriških držav, ker ji v imenu koristi za naravo onemogoča poslovanje, za odškodnino v več milijardah. Se pravi, skrb za ljudi je za tiste podjetnike nekaj, kar je kaznovanja vredno.

Kaj bi se zgodilo, če bi pa vseeno nastalo ravnovesje med temi zelo revnimi in temi zelo bogatimi. Se pravi ravnotežje bogastva v svetu? Kaj bi to pomenilo za tiste, ki so sedaj na oblasti in odvisni od oblasti?

Za njih bi to pomenilo po njihovem mnenju veliko slabši položaj. Če bi pa malo resneje pogledali, ne potrebuješ, tako kot ima direktor enega Hedge sklada, 10 milijard plače letno, da lahko normalno živiš. Midva živiva čisto normalno z bistveno manjšim denarjem. Malo se moraš sproti potruditi, ampak ni groza, nič bistvenega nam ne manjka. Se pravi, da gre za.... to sem že dostikrat rekel... za duševne bolnike. Ker imajo takšne komplekse manjvrednosti, da se morajo hvaliti s tem, koliko imajo denarja. Ali pa recimo varčujejo zato, ker so živeli v skromnih razmerah. Zdaj so recimo boksarja Zavca, haloškega reveža, ki je postal svetovni

prvak, vlačili po časopisu. Ker so mu svetovali, naj nekaj denarja tja spravi. Njega pravzaprav razumem. Ker je iz takšne bede izšel, da mu vsak dinarček pomeni veliko. Putina, za katerega so objavili, da ima 3 milijarde tam, pa ne razumem, zakaj jih rabi. Razen, če je dobesedno bolnik. In on seveda je, ne. To že vidiš iz tega, kako veliko da na svoj formalni imidž. Kako se slika s tigri, pa s plavanjem v mrzlih vodah... Tega normalni ne delajo, to delajo ljudje, ki so zakompleksani.

Kaj bi se zgodilo, če bi ukinili denar kot menjalno sredstvo, sredstvo komuniciranja med vrednostmi?

To najbrž ni izvedljivo iz tehničnih razlogov. Denar ni stara stvar. Človeštvo je dosti starejše kot denar. In pojem denar je iz latinščine. Se pravi, da je človeštvo dosti prej obstajalo, preden se je beseda 'denarius' pokazala. Lahko pa, da je to samo izvedenka iz besede dinar, ki je v arabskem svetu pojem za denar in je tudi k nam v tej vlogi prišla. Gre za to, da je menjava bila naturalna, ampak si moral najti, ko si ti hotel znebiti se enega piščanca, si moral najti nekoga, ki je hotel imeti 2 kg piščanca, zato pa je imel 5 kg žita na razpolago.

»Trajnostni razvoj je z družbeno odgovornostjo tesno povezan, kot dober mož in dobra žena.«

Kako so pa takrat kopicili bogastvo?

To so potem ugotovili, da denar kot posrednik olajšuje trgovanje, potem so od tega prešli tudi na papirnat zadolžnice, da se je dalo to prenašati. Kopicenje bogastva pravzaprav z denarjem ni povezano. Kopicenje bogastva je obstajalo v mnogih oblikah. Recimo, če ste bili kdaj v Carigradu v Topkapi Seraj, kar je cesarska palača, tam so nam kazali prevleke za stole, na katerih je 20 kg briljantov, češ, da je to bilo darilo. To je nekdo z veseljem podaril, ali zato, ker mu je šlo za nohte? In to vladarju, ki je bil vpliven. Vplivnost, pa kopicenje bogastva se vežeta. To se v slovenščini lepo da povezati z besedno igro: oblast, last, slast, pravica krast, dokler ne padeš v past in moraš past. In izgubiš slast in pravico krast in oblast.

Torej, kdo je v Sloveniji najbolj odgovoren za to, da bomo ali ne bomo imeli družbeno odgovorne Slovenije?

Prvi na družbeni ravni so tisti, ki so ustavno ukinili SDK. SDK je Služba družbenega knjigovodstva, ki je kontrolirala vse poslovanje z vidika poštenosti. In je torej zato bilo v socialističnih časih zaradi SDK-ja mnogo manj zlorab.

Kako pa je to, kot vi pravite, da smo po Porterju zašli v fazo slepe ulice?

Ja, Porter je leta 1990 objavil raziskavo, v kateri je razdelil človeško zgodovino z vidika podlage za konkurenčnost podjetij. In je prišel do opredelitve štirih faz podlag podjetij, ali pa narodov, ne samo podjetij. Prva je bila lastništvo naravnih virov. Človeštvo se je začelo tam, kjer je bila narava najbolj radodarna, da nisi rabil znanja in garanja. Zato se temu reče raj. Raj je kraj, kjer ni treba garati, ker imaš naravne vire pri roki. Ampak, v kasnejši zgodovini je to vodilo v kolonializem, da si prišel do naravnih virov. Potem se je pa pokazalo, da pridobivanje naravnih virov lahko s pomočjo investicij okrepiš. In potem se je v naslednji fazi pokazalo, da učinek investicij lahko okrepiš z inovacijami. Iz tega potem je izšlo bogastvo, za tistih 15 % ljudi, ki so spadali v bogastvo, ki so po današnjih podatkih imeli vsaj 6 dolarjev na dan za vse, ne samo za cigarete. In zaradi tega, ker so toliko imeli, je nastalo udobje. Kriza izobilja pomeni, da udobje jemlje ambicijo garati. In tu je potem slepa ulica. Vse imaš, kar rabiš, zakaj bi potem garal. In konkretno: v čem se potem to jasno vidi? Nikoli v zgodovini ni bilo toliko turizma, kot je danes. Nikoli ni bilo toliko kulta prostega časa in nikoli ni bilo toliko praznega prostega časa in drog. Nikoli ni bil delovni čas tako kratek za tiste, ki delajo na dejanski delovni čas, ne za intelektualce, za te se je podaljšal. In mislim, da se politika izrecno briga za to, da se za intelektualce delovni čas podaljša, da jim nimajo časa pod prste gledati. Kajti pri sedanjih tehnologijah je izvedljivo delati dosti manj, če ni potrebe, kar je znak izobilja. Je pa tudi potrebno delati dosti manj, ker je potrebno dosti manj proizvesti za tiste ljudi, ki imajo s čim kupovati. Obenem bi pa to, da bi se manj proizvedlo, pomenilo tudi, da se tudi narava manj uničuje in da se naravni viri ohranjajo v skladu z dogovorom, naj imajo naslednje generacije enake pogoje za preživetje, kot jih ima sedanja generacija.

Torej trajnostni razvoj?

Trajnostni razvoj je z družbeno odgovornostjo tesno povezan, kot dober mož in dobra žena.

Ali bi lahko rekli, da v Sloveniji dejansko živimo v tej coni udobja in zato ne potrebujemo nacionalne strategije družbene odgovornosti?

Ne, ravno zato jo potrebujemo, ker je ta cona udobja kratkoročna in v resnici navidezna. Cona udobja vodi v pomanjkanje. V vseh zgodovinskih obdobjih, ko se je pokazala cona udobja, je sledil propad. Recimo rimsko cesarstvo je propadlo zaradi udobja.

Kaj pa menite o političnih strankah, koliko se one zavzemajo za samo družbeno odgovornost?

Nimam dobrega vtisa, nimam nekih zelo konkretnih podatkov. Ampak, ko smo pregledovali predvolilne programe, smo zelo malo našli o družbeni odgovornosti, v praksi po volitvah pa še manj. Res pa je, po drugi strani, da se sedaj Slovenija precej vključuje v obliki KPK, Komisije proti korupciji, v Amnesty International in potem v Alpe Adria Green, v dejavnostih za zeleno Evropo, v dejavnostih za usposabljanje mladih za skrb za naravo. Takih parcialnih akcij je kar precej, ne da obstaja jasna strategija, se kar nekaj dogaja. Vendar vlada tega ne opozarja tako vidno, da bi ljudje to zaznali kot akcijo v smeri družbene odgovornosti. Potem recimo Horus nagrada, Družini prijazno podjetje, UNGC, to je tudi v tej smeri...

Če se vrneva nazaj na te mreže. Kaj lahko one prispevajo za več družbene odgovornosti?

Prispevajo novo zavest, vplivajo na ljudi kot odjemalce, uporabnike narave, vplivajo tudi na to, da živeti skromno ni narobe. Res pa je, da živeti skromno pomeni manj delovnih mest in se tudi s tega vidika krajša delovni čas in je treba poskrbeti za vsebino za prosti čas.

Katere pa so tiste deležniške skupine, ki naj bi bile vključene v takšne mreže?

Ni jih in naj ne bi bile. Ni jih, da bi lahko bile zunaj, ne da bi jih bilo noter. Nihče ne bi smel biti zunaj v idealnem primeru. Recimo, trgovine propadajo, ker nimajo kaj prodajati. Nimajo pa prodajati kaj, ker ljudje delno nimajo denarja, ampak predvsem, ker tega ne potrebujejo. Proizvaja se dosti manj, ker ne potrebujejo. Razviti svet živi pravzaprav od marketinškega forsiranja navideznih potreb, kar pa ne more biti dolgoročno sprejemljivo.

Sami ste posredno sodelovali tudi v eni takšni mreži, partnerski, za razvoj družbene odgovornosti v Sloveniji, ki je pa potem nekako zamrla. Tu-

kaj recimo je skica raziskovalke Roloffove, ki je pripravila pregled, skozi kakšne faze gredo takšne mreže. Pa me zanima, kako bi vi ocenili stanje tega partnerstva za družbeno odgovornost v Sloveniji?

Trenutno je bolj v izumiranju, kot v vplivanju na dejansko dogajanje.

Zakaj?

Ker je bilo popolnoma prepuščeno amaterjem, ki se niso imeli več časa s tem ukvarjati, z nama vred.

Amaterjem v kakšnem smislu? Ljudem, ki ne poznajo vsebin ali...?

Ne, ne, amaterjem v smislu pomanjkanja časa za ukvarjanje z zadevo. Profesionalci v športu trenirajo trikrat na dan, amaterji pa dvakrat na teden. Ker ne utegnejo.

Se pravi v delovnem smislu, ker niso bili plačani za to delo?

Ja, ker se niso mogli temu posvetiti.

Kakšna pa bi bila rešitev?

V profesionalizaciji inštituta kot organa države za promocijo družbene odgovornosti, za razvoj modelov, za razvoj praks, za povezovanje tega, s čimer se pravniki ukvarjajo, in tega, s čimer se vzgojni programi ukvarjajo, v skupne akcije za nenehno krepitev družbene odgovornosti. Pri tej anketi na Univerzi v Mariboru se je izkazalo – neko parcialno, pa vendarle se je pojavilo - mnenje: 'Ne nasiliti, da bi družbena odgovornost morala biti povsod'. To pomeni, da ljudje ne dojemajo dolgoročnosti in širine vpliva prehoda na družbeno odgovornost, ampak jo štejejo za neko formalnost, neko pravniško ali drugo birokratsko vsiljevanje. Kot da je to zgolj dobrodelnost ali nekaj, brez česar življenje lahko vseeno normalno teče. Pa ne more

Foto: Mediaspeed

normalno teči brez družbene odgovornosti.

Torej bi bilo potrebno najprej ustvariti razumevanje in informirati, izobraževati ljudi o tem?

Ja, zato govorimo o vrednotah in o pomenu, vplivu vrednot. Ker izobraževanje hkrati, ko daje znanje, daje vrednote.

Kdo v državi pa naj to izpelje?

Najprej izmed formalnih organov je to seveda Ministrstvo za šolstvo s podporo vlade in parlamenta. Potem so pa zbornice pa Združenje Manager in podobne organizacije, ki združujejo vplivne ljudi.

Kdo pa naj bi kaj naredil na ravni države, da se bo na nacionalni ravni res nekaj naredilo v zvezi z družbeno odgovornostjo?

Ja, osnovno je tisto, kar se neposredno na ustavo veže, v vsakem primeru, se pravi parlament. In potem je za izvedbo parlamentarnih sklepov vlada, za izvedbo vladnih sklepov so ministrstva in vsak od njih ima svoje pojavne oblike skrbi za družbeno odgovornost. Recimo kmetijstvo ima drugačne oblike kot šolstvo. Šolstvo ima vzgojo mladih, kmetijstvo ima skrb za čim bolj sonaravno pridelovanje hrane, trgovci imajo skrb za čim več domače pridelane hrane.

Se pravi, ko ste rekli parlament... To pomeni, da bi moral parlament nekaj potrditi, neki dokument ali kaj?

Seveda. Parlament bi moral... Parlament je zakonodajalec, to je najširši okvir vplivanja. Se pravi, da bi morali najti v ustavi člen, ki pravzaprav podpira družbeno odgovornost, in obstaja tak člen, nima pa te dikcije. Da se pa najti že takoj, ko pravi, da je Slovenija tržno in socialno gospodarstvo. Tu je že avtomatično vpletena družbena odgovornost, če hočeš tako razumeti. Če pa hočeš to razumeti po neoliberalno, potem je trg pravica do popolne samovolje najbolj vplivnih, sociala pa je ne bodi ga treba, če že ne gre drugače, jo pač nekje imamo.

Rekli ste, sporočila, če hočemo, da jih nekdo razume... Kako pa ljudje razumejo sporočila, kakšna morajo biti ta sporočila?

To je pa stvar ljudi, ki se z vsebino komunikacijskih poti ukvarjajo, ne za mene. Jaz drugače kot s predavanji in knjigami in drugimi objavami ne znam vplivati na ljudi.

Ali menite, da so interesi posameznika tisti, ki do-

ločajo potem tudi njegovo vedenje, ne samo vrednote?

Interesi so pojavna oblika uporabe vrednot, seveda.

Se pravi, kjerkoli se združujejo, tam imajo posamezniki vsak svoje interese. In če ti interesi niso sorodni...

Ja, vprašanje je sedaj, ali so ti interesi ozki in kratkoročni, ali so širši in dolgoročni. Tu je bistvena sprememba od časa brez družbene odgovornosti do sodobne nuje.

Kaj bi torej vi predlagali za razvoj Slovenije, kaj naj se zgodi?

Tako, kot sem pravkar rekel. Najprej naj se v ustavi poišče člen, na osnovi katerega parlament sprejme zavezujoč dokument, za katerega ga je zavezala Evropska unija z dokumentom iz leta 2011.

Kdo naj pripravi ta dokument?

Za parlament pripravljajo dokumente vladne službe ali pa povabljeni inštituti in strokovnjaki v njih ali zunaj njih.

Kdo naj koordinira to delo?

Kot se dogovorijo v vladnih krogih. Verjetno bi bil IRDO lahko kar primeren takšen organ.

»Interesi so pojavna oblika uporabe vrednot, seveda.«

Kdo v vladnih krogih pa je tisti, ki je najbolj odgovoren, da se to lahko zgodi?

Predsednik vlade in ministri. Glejte, tako kot sva rekla za primer. Minister za šolstvo skrbi za vzgojenost ljudi. Minister za kmetijstvo skrbi za zdravo hrano. Minister za industrijo skrbi za zdrav zrak in vodo kot ekološke posledice. Podobno je z ministrom za promet, ki mora skrbeti, da so na cestah čim manj nevarna vozila in čim več ljudi na vlakih, ki so čim bolj sodobni.

Se pravi medresorska delovna skupina, ki se naj povezuje potem tudi z deležniki izven vladnih krogov, da pridobijo dodatne informacije in izboljšajo dokument?

Seveda, točno.

Kdo so ti deležniki? So iz gospodarstva in negospodarstva, ali kako drugače?

Ja. V posebni obliki se mora družbena odgovornost

kazati v sodstvu. V sodstvu, so mi sedaj pravniki rekli, ni pravičnosti, ampak je odločitev. Eni štejejo za pravično, če dobijo sodbo, drugi štejejo to za nepravično, če jo izgubijo. Kaj je pravično, se sploh ne da prav opredeliti po njihovih merilih.

Po čigavih pa?

Ja, vsak udeleženec sodnega procesa ima svoja merila. Zato je šel tja, ker za sebe skrbi.

Ali je komu v interesu, da se Slovenija ne razvija v bolj družbeno odgovorno državo?

Seveda.

Komu?

Najbolj razvitim članicam Evropske unije Slovenija vsak dan bolj postaja kolonija.

Zakaj?

Pokupili so vse gospodarstvo. In smo sedaj od njihove družbene odgovornosti odvisni, ali bo eksistenca Slovenije sploh še možna na ravni Evrope ali na ravni Afrike, one saharke Afrike.

Zakaj?

Zato, ker je pod imenom privatizacije vse razprodano tujcem. Ker se je z državno lastnino slabo delalo, po njihovem mnenju, jaz ne morem tega ocenjevati, jaz ne poznam podatkov, so prodali vse, kar se je prodati dalo. In domačega kapitala ni bilo, ki bi to kupil. Če pa ga je kaj, je bil pa špekulativen. Pa spet ni bilo koristno. Vprašanje je sedaj torej tako. Ni bistveno, kdo je lastnik, bistveno je, koliko je podjeten in koliko je pri tem družbeno odgovoren podjetnik, namesto kratkoročni in sebični špekulant.

Kaj pa so ovire za delovanje takšnih več-deležniških mrež?

Stroka in eventualno tudi kakšne finance, ker je treba tudi kakšne akcije podpreti. Predvsem pa strokovno opredeljene vrednote, ki to podpirajo pri vplivnih, da potem vplivajo na ostale. Ves čas smo v bitki vplivnih za vpliv na vplivne zoper vplivne. Ovire so pri tistih, ki so vplivni in kratkoročnim koristim dajejo prednost pred dolgoročnimi. To so tisti, ki jih označujem s stavkom 'padel sem z nebotičnika, sedaj sem pri prvem nadstropju, do zdaj je še vse v redu, kaj bo dalje, me pa ne briga'.

Ali bi bilo za Slovenijo boljše, da izstopi iz EU?

Ne, ne. To ni izvedljivo, to ni smiselno. Gre za to, da

je EU v eni zgodnji fazi svojega razvoja. Amerika je postajala ena država 200 let. Še danes so težnje, ki jih slišim na raznih koncih Amerike 'Če bi mi bili sami, bi bili tisti prekleti Washington...', ki se je tudi zbirokratiziral. Evropa ima nujno enako pot. Ker Amerika ni edini primer združenih držav, Mehika so združene države, Kanada so združene države, provinca se jim reče, Argentina, Brazilija, Indija, to so vse združene države in nikjer ni ene same nacionalnosti. Problem Evrope je v tem, da je sestavljena iz bivših kolonialnih gospodarjev. Ali pa kolonij teh bivših kolonialnih gospodarjev. Recimo Avstro-Ogrska je bila interna kolonialna gospodariča. Skandinavija so bile združene države nekoč, pa so potem razpadle v več samostojnih držav. Anglija je bila svetovna kolonialna sila, Nemčija je bila kolonialna sila, Italija je bila nekaj časa kolonialna sila, Francija, Belgija, Nizozemska. Vse so bile kolonialne sile. Poljska je bila nekaj časa uničena, nekaj časa pa kolonialna sila, ko je segala do Črnega morja. Tri baltiške države so bile en čas v njej, en čas samostojne. Skratka, evropska zgodovina je drugače pisana kot na drugih kontinentih. Rusija je bila v cesarskih in v sovjetskih časih kolonialna država znotraj svojih meja.

Torej, če se vrneva nazaj na družbeno odgovornost podjetij na nacionalni ravni in na model več-deležniškega dialoga. Kakšen bi ta naj bil po vašem mnenju?

Več-deležniški dialog ima svoj smisel, da se slišijo razni vidiki. In da se potem v debati izpelje njihova sinergija, za kar bi bilo zelo koristno uporabiti naše metode, USOMID-ovske ali pa te, o katerih Nastja pripoveduje na osnovi de Bona. Da se ljudje naučijo drug drugega poslušati in slišati in reči, 'Hvala, da se z mano ne strinjaš, s tem me dopolnjuješ'. To je bistvo med-deležniškega dialoga za mene.

Zakaj ste se vi začeli ukvarjati z družbeno odgovornostjo?

Začel sem se ukvarjati slučajno. Naletel sem na skupino ljudi, ki me je pritegnila k temu, potem sem pa videl, da je to pojavna oblika tega, s čimer se ukvarjam vse življenje. Se pravi systemskega - celovitosti naklonjenega ravnanja. Zato sem pri tej zgodbi ostal, ker jo štejem za nekaj, kar je za človeštvo nujno. Drugi razlog je pa to, da sem zelo zaljubljen dedi. In je za 'ta male' treba nekako poskrbeti. In podatki so za njihovo perspektivo grozljivi, če se ne bo razširila kot normalna navada družbena odgovornost.

INVITATION: CALL FOR PAPERS 2017
SCIENTIFIC CONFERENCE,
28 SEPTEMBER 2017, MARIBOR, SLOVENIA, EU

VABILO ZA PRISPEVKE
za 12. mednarodno znanstveno konferenco

DRUŽBENA ODGOVORNOST IN IZZIVI ČASA 2017

Dodana vrednost kot poslovna informacija

z vidika družbene odgovornosti in trajnostnega razvoja podjetij

Četrtek, 28. September 2017, Maribor, Slovenija, Evropska Unija

ROKI:

- 31. avgust 2017** – končni teksti v angleščini;
- 15. september 2017** – informacija, kakšen je program konference;
- 28. september 2017** – konferenca v Mariboru, Slovenija, EU (četrtek).

Prizorišče:

Univerza v Mariboru, Rektorat,
Slomškov trg 15, SI-2000 Maribor, Slovenija, EU

Nadaljnje informacije:

Web: www.irdo.si, e-mail: info@irdo.si

The 12th IRDO International Scientific Conference SOCIAL RESPONSIBILITY AND CURRENT CHALLENGES 2017:
Value added as Business Information from the View of Social Responsibility, 28 September 2017, Maribor, Slovenia, EU

INVITATION: CALL FOR PAPERS 2017

SCIENTIFIC CONFERENCE,

28 SEPTEMBER 2017, MARIBOR, SLOVENIA, EU

Program v povzetku:

Družbena odgovornost (DO) pomeni človekovo odgovornost za vplive na družbo, tj. na ljudi in naravo (ISO 26000, izdal ISO, 2010; EU, 2011), in to neposredne in posredne, kratkoročne in dolgoročne, „tukajšnje“ in širše. **Dodana vrednost** se tiče osnovnega motiva za delovanje, kar je **preživetje**, in s tem povezanih ekonomskih motivov; zato ima veliko opraviti z DO človeka, organizacije, gospodarstva in družbe, kajti DO preprečuje stroške in zlorabo. Program bo zajel znanstvene in praktične poglede na omenjene teme, kar opisujemo podrobneje spodaj

VSEBINSKE OSNOVE KONFERENCE

Sodobni čas je poln družbenih protislovij in negativnih pojavov; številni avtorji (npr. Schwab, 2016; Piketty, 2013) izpostavljajo, da so nujni bolj ustrezni in hitri odzivi na hiter razvoj znanosti in tehnike/tehnologije. Zaradi njene so pred ljudmi novi izzivi, ki so pomembni za nadaljnji človeški trajnostni/sonaravni razvoj in obstoj.

Odziv/odgovor mora biti sistemski, tj. zadostno in potrebno celovit, zato medstrokoven, zato da bi ljudje preprečili negativne posledice “4. Industrijske revolucije” in izboljšali prevladujoči družbeno-ekonomski sistem/ureditev skladno s celovito družbeno odgovornostjo.

Rdeča nit konference IRDO 2017 je širše opredelitev dodane vrednosti: to je vrednost, ki ne bi zmanjšala dane lastnine in prijetnega življenja, celo pri popolni porabi. Vključuje tudi pojme, ki so izraženi izven računovodstva. Povečevanje tako opredeljene dodane vrednosti omogoča nadaljnji razvoj, rast človeškega življenjskega standard in zmanjševanje tveganj kriz, vse do 3. svetovne vojne in povzročeni naravnih katastrof.

Ta definicija poudarja ustvarjanje in usmerjanje (razdelitev) dodane vrednosti. Način delitve, tj. sodelovanje vseh deležnikov v njej, bistveno vpliva na odnose znotraj ljudi, znotraj organizacij in med organizacijami v najširšem smislu (vključno s političnim), vključno z demokracijo. Neustrezna struktura sodelovanja deležnikov v dodani vrednosti povzroča, da rastejo razni družbeni spori, vključno z nasilnimi.

Temeljni kriterij, kaj je ustrezno sodelovanje v dodani vrednosti, bi naj izpostavil deležnikov prispevek k obvladovanju tveganja, saj so vložili svoje delo (v najširšem smislu besede, tj. minulo/naloženo in tekoče delo). Ta kriterij je edino zagotovilo enakih pravic deležnikov.

Namen konference je

- Ukvarjati se z vzroki za temeljne težave, ki jih povzroča nagli razvoj, z vidika družbene odgovornosti, in
- Ponuditi usmeritve za nadaljnji razvoj družbeno odgovornega ravnanja in spremembo družbeno-ekonomskega sistema v smeri k gospodarski demokraciji

(Schweickart David, 2015 in Marquez Carlos, 2016; Gostiša, 2014, 2017; Bergant, 2017; Žakelj, 2017; Mulej et al, 2016; etc.).

INVITATION: CALL FOR PAPERS 2017

SCIENTIFIC CONFERENCE, 28 SEPTEMBER 2017, MARIBOR, SLOVENIA, EU

Spremembe se morajo ujemati in uravnotežiti na več področjih, da bi bile teme konference. Zlasti gre za gospodarska, okoljska in socialna področja, s katerimi se je treba ukvarjati z različnih vidikov na medstrokovni način, vključno s tem povezanimi spremembami informacijskega sistema kot podlage za odločanje in nadzorovanje.

Ker so nakazane vsebine / teme pomembne in široke, vas vabijo, da prispevajte z različnih vidikov iz prakse in znanosti. Zato vam spodaj nakazana vsebina konference nudi samo okvirne informacije za avtorje.

TEME KONFERENCE

Ekonomski in poslovni vidiki dodane vrednosti z vidika trajnostnega razvoja

1. Dodana vrednost kot bistvena informacija z vidika družbene odgovornosti
2. Informacije o trajnostnem/sonaravnem razvoju v luči standardov ISO
3. Upravljanje podjetij na osnovi dodane vrednosti
4. Vodenje podjetij na osnovi dodane vrednosti (mikro ekonomika na osnovi dodane vrednosti)
5. Sodelovanje kapitala v dodani vrednosti (pravni in socialni vidiki)
6. Sodelovanje tekočega dela v dodani vrednosti (pravni in socialni vidiki)
7. Sodelovanje države v dodani vrednosti (pravni in socialni vidiki davčnega sistema)
8. Makro ekonomika in dodana vrednost z vidika trajnostnega/sonaravnega razvoja

Okoljski vidiki dodane vrednosti z vidika trajnostnega/sonaravnega razvoja

1. Vpliv okoljske politike podjetja na njegovo družbeno odgovornost preko družbene odgovornosti
2. Informacijski sistem, ki podpira okoljsko politiko podjetja

Družbeni vidiki dodane vrednosti z vidika trajnostnega/sonaravnega razvoja

1. Družbena odgovornost institucij, podjetij in drugih organizacij do lokalnega okolja v luči dodane vrednosti
2. Razlike med državami glede dojemanja informacij o družbeni odgovornosti in dodani vrednosti
3. Dodana vrednost kot bistvena informacija z vidika družbene odgovornosti
4. Družbena odgovornost v obliki samooskrbnih porabnikov
5. Standardi ISO o družbeni odgovornosti z vidikov dodane vrednosti
6. Družbeni vidiki dodane vrednosti s pravnih vidikov
7. Psihološki in sociološki vidiki dodane vrednosti in družbene odgovornosti
8. Religijski vidiki dodane vrednosti in družbene odgovornosti

Politični vidiki dodane vrednosti z vidika trajnostnega/sonaravnega razvoja

1. Politični in zakonodajni vidiki
2. Regijski vidiki
3. Drugi predlogi

Vaši predlogi za teme, povezane s prej omenjenimi področji, so dobrodošli!

PREDVIDENI UDELEŽENCI IN GOVORNIK NA KONFERENCI IRDO 2017

- ◇ Vodje in sodelavci podjetij, vladnih, javnih in nevladnih organizacij
- ◇ Svetovalci in 'dobavitelji' informacij, raziskovalci management, prava, vzgoje in izobraževanja, gospodarstva in drugi znanstveniki in strokovnjaki
- ◇ 'Dobavitelji' informacij v podjetjih, predstavniki vlad in NVO, raziskovalnih organizacij, uradnih oseb EU, npr. Sociologij, ekonomisti, analitiki, profesionalnih odnosov z javnostmi, itd.
- ◇ Zakonodajalci, protikorupcijski organi, Transparency International, Green Peace, sodniki, itd.
- ◇ Vodje in izobraževalci v visokem in drugem šolstvu, študenti, mladinski delavci, organizacije mladih
- ◇ Novinarji in drugi oblikovalci javnega mnenja
- ◇ Drugi zainteresirani ljudje, tudi upokojenci in brezposelni

Mladi, podjetništvo in družbena odgovornost

Delavnica pred tretjim prijavnim rokom

Delavnica pred 3. prijavnim rokom 2017 bo potekala v **sredo, 6. septembra 2017**, in sicer: ob 10. uri za Ključni ukrep 1, ob 13. uri za Ključni ukrep 2 in ob 15. uri za Ključni ukrep 3. Prijavite se lahko **najkasneje do 28. avgusta 2017**. [Več](#). Vir: Zavod MOVIT

Zgodbe o uspehu

V [povezavi](#) vam predstavljamo najnovejši projekt Urada RS za mladino, elektronsko knjigo, v kateri se prvič na enem mestu predstavlja kar osemdeset organizacij, ki delujejo v mladinskem sektorju v Sloveniji. Gre za »jagodni izbor« projektov, najboljših, najbolj zanimivih in najbolj drznih praks. Namen je dokazati, da je ta sektor prodoren, barvit in hkrati tudi pogumen, saj pogosto presega vzorce običajnega delovanja drugih socialnih skupin v naši družbi. Pričujoči zbornik z [Več](#). Vir: Mladinski center BIT

Kaboom – seminar o inovativnih praksah na področju komuniciranja

Namen seminarja, ki bo potekal od 4. do 8. septembra v Ljubljani, je ponuditi vpogled v nekatere najboljše primere komunikacijskih praks iz različnih mladinskih projektov in raziskati, kako lahko inovacije podprejo ustvarjanje dodane vrednosti v novih in obstoječih komunikacijskih praksah na področju mladine. Rok za prijavo je 21. julij 2017! [Več](#). Vir: Zavod MOVIT

Karierno poletje 2017: Blišč in beda socialnih omrežij

Karierni center Univerze v Mariboru vas vabi na delavnico o uporabnosti in pasteh socialnih omrežij. Če mislite, da delodajalci ne uporabljajo spleta, da bi preverili kdo so kandidati za zasedbo delovnega mesta, pomislite še enkrat. Na delavnici boste izvedeli kako sfrizirate vašo spletno podobo, da vam bo v prid pri iskanju zaposlitve. Delavnica bo potekala 8. avgusta 2017, na Univerzi v Mariboru, Dvorana Južni stolp. [Več](#). Vir: Karierni center UM

Pripravnništvo pri Združenih narodih

Ideale človeškega dostojanstva lahko zagovarjaš na mednarodni ravni. Urad visokega komisarja (OHCHR), ki usmerja prizadevanja Združenih narodov na področju človekovih pravic, s sedežem v Ženevi, namreč išče pripravnike različnih strok, povezanih z njegovim delom (mednarodno pravo, politične in družbene vede, zgodovina ipd.). Pogoji: vpis v magistrski in doktorski študij, ali zadnji letnik dodiplomskega študija. S pripravništvom lahko pričneš tudi leto po zaključku študija. Zahtevano je znanje vsaj dveh uradnih jezikov ZN (angleščina, francoščina, arabščina, španščina, ruščina, kitajščina). Pozor: pripravništva pri ZN niso plačana, vse stroške življenja v Švici kriješ sam/a. Rok za prijavo: v teku do 30. 9. 2017. Več informacij je na voljo [tukaj](#). Vir: Karierni center UM

Na voljo 18 štipendij za mag. program European Politics and Society

Septembra 2017 bo Inštitut za mednarodne študije na Charlesovi univerzi v Pragi začel nov skupni magistrski program - evropska politika in družba. Obstaja 18 polnih štipendij za izbrane študente in mesečne dnevnice za študijsko leto 2017/18! Več informacij najdete na [spletni strani programa](#). Proces prijave za študijsko leto 2017/2018 je še vedno odprt - posebni rok je podaljšan do 31. julija 2017. Vir: Fakulteta za družbene vede, Charles University

2. mednarodna konferenca

PODJETJA, MLADI IN DRUŽBENA ODGOVORNOST 2017:

Krepitev veščin in zaposlovanje mladih – Nacionalni akcijski načrt za mlade v Sloveniji

Mladi potrebujejo ustrezno podporo pri prehodu iz študija v prvo zaposlitev, ki mora biti predvsem praktično naravnana. Da bi to lahko dosegli, je zanje ključnega pomena **mreženje, sodelovanje s podjetji, izobraževalnimi ustanovami in mladinskimi organizacijami.**

Zato je Inštitut IRDO organiziral **2. mednarodno konferenco PODJETJA, MLADI IN DRUŽBENA ODGOVORNOST 2017: Krepitev veščin in zaposlovanje mladih - Nacionalni akcijski načrt za mlade v Sloveniji**, ki je potekala **v petek, 23. junija 2017, v Veliki dvorani Univerze v Mariboru.**

Na konferenci je mag. Anita Hrast, direktorica Inštituta za razvoj družbene odgovornosti, predstavila CSR Europe in evropsko kampanjo Pact for youth (Pakt za mlade) in predstavila akcijski načrt za mlade v Sloveniji.

Podatki kažejo, da mladi v EU nimajo dovolj možnosti za učenje in pridobivanje spretnosti, znanja in kompetenc, ki bi jim pomagale v življenju in pri razvoju uspešne in vključujoče družbe. Kar 7 milijonov mladih v starosti 15-24 let v Evropi je nezaposlenih ali izven izobraževalnega sistema in kar 4,4 milijonov mladih v EU zgodaj zapusti izobraževanje in usposabljanje.

Trenutna situacija za mlade v EU je, da je 23,5% povprečna brezposelnost mladih v EU, kar pomeni, da je v EU 4.4 milijona mladih v brezposelnih, 7 milijonov ljudi v starosti od 15 do 24 let ni niti zaposlenih, niti v izobraževanju ali na usposabljanju in 27 jih tvega revščino ali izključitev

YOUNG, EDUCATED AND UNEMPLOYED

EU 27 YOUTH UNEMPLOYMENT
2013

Kaj pa mladi v Sloveniji?

Po podatkih sindikata Mladi Plus je bilo januarja letos več kot 21.500 brezposelnih mladih. Več kot 23.000 jih je bilo brezposelnih v starostnem razredu med 30-39 let, kjer se to število povečuje. Generacije mladih so vsako leto manjše, zato je seveda vsako leto manj mladih v starostni skupini 15-29 let. S tem je manjše tudi število brezposelnih mladih. Mladi se izseljujejo iz države. Obdobje izobraževanja se podaljšuje, tako, da mladi vse kasneje vstopajo na trg dela in se zato statistično morda pojavijo v starostnem razredu brezposelnih med 30-39 let. Spodbuja se samozaposlovanje. Mladi, ki so v resnici brezposelni, niso vključeni v evidenco brezposelnih. Prekarne oblike dela – nestabilne, z omejenim številom ur, pomanjkanjem socialne varnosti in pravic iz dela ...

Organizacija CSR Europe združuje podjetja in nacionalne partnerske organizacije na področju družbene odgovornosti in CSR Europe je podala pobudo za Pakt za mlade, ki je medsebojno sodelovanje podjetij in voditeljev Evropske Unije. Združuje predstavnike podjetij, izobraževalnih ustanov in mladih ter Evropskih institucij. Cilj Pakta za mlade je v EU v nekaj letih ustvariti 10.000 kakovostnih poslovno-izobraževalnih partnerstev in vsaj 100.000 novih visoko-kakovostnih pripravništev, vajeništev ali prvih delovnih mest v Evropi.

V Sloveniji kampanjo koordinira IRDO - Inštitut za razvoj družbene odgovornosti, ki je nacionalna partnerka organizacija CSR Europe za Slovenijo. Do danes 20 podpisnikov pisma o nameri za podporo mladim v Sloveniji. Inštitut IRDO pripravlja predlog Nacionalnega akcijskega načrta na temo Pakt za mlade, ki ga bomo potrdili predvidoma 28. septembra 2017 v Mariboru na 12. IRDO mednarodni konferenci DRUŽBENA ODGOVORNOST IN IZZIVI ČASA.

Kaj je slovenski Nacionalni akcijski načrt za mlade?

Je prostovoljna zaveza podjetij, izobraževalnih ustanov in mladinskih organizacij ter drugih deležnikov za sodelovanje v korist hitrejšega zaposlovanja mladih, zmanjševanju vrzeli na področju veščin in povečanju medsektorskega sodelovanja. Ni vladni načrt, ni predpisan s strani Vlade RS (upamo pa, da ga podpira). Je evropska kampanja, podprta s strani Evropske komisije in njenih organizacij, koordinira jo CSR Europe. Gre za spodbujanje razvoja NAP v državah članicah EU z namenom krepitve poslovno-izobraževalnih partnerstev v podporo mladim

Mladi namreč potrebujejo nekoga, da verjame vanje, zato jim odprimo vrata in nudimo svobodo pri ustvarjanju, dobro plačilo za opravljeno delo.... Naša etika je, da jim zagotovimo spoštovanje, priznanje, podporo in spremljanje na poti v svet podjetništva in v podjetnost. **Kako?**

Z mreženjem, povezovanjem in sodelovanjem z različnimi generacijami, da bodo lahko zadovoljili temeljno družbeno odgovornost – to je ekonomsko in da bodo lahko z njo ustvarjali družine, se osamosvojili in tudi sami vlagali v razvoj družbe in gospodarstva ter pomagali naslednjim generacijam mladih na tej poti.

The EUROPEAN PACT 4 YOUTH

Vabimo vas, da podprete vseevropsko akcijo Pakt za mlade, s katero poskušamo različne organizacije po Evropi skupaj s podjetji in izobraževalnimi ustanovami omogočiti mladim izboljšati njihove spretnosti, znanja in možnosti za zaposlitev. Evropsko kampanjo vodi CSR Europe, Nacionalni partnerski organizaciji CSR Europe za Slovenijo pa sta IRDO – Inštitut za razvoj družbene odgovornosti in MDOS- Mreža za družbeno odgovornost Slovenije, ki akcijo podpira. V Sloveniji je koordinator aktivnosti skupaj s podpornimi partnerji IRDO – Inštitut za razvoj družbene odgovornosti.

Če tudi v vašem podjetju, organizaciji zaposlujete, izobražujete, spodbujate razvoj mladih, vas vabimo, da se nam pridružite.

Preberite informacije [v prilogi](#) o evropski akciji Pact for youth (Pakt za mlade) in se pridružite organizacijam, ki na te področju delujemo v Sloveniji.

Pošljite nam vaše pismo o nameri za sodelovanje. Kmalu vas bomo povabili na prvo srečanje vseh podpornih partnerjev, na katerem bomo dogovorili možnosti prihodnjega sodelovanja in krepitev zaposlovanja mladih.

Za več informacij pišite na naslov info@irdo.si

NAŠA VIZIJA

Da bi bili konkurenčni na globalnem trgu, potrebujejo podjetja v Evropi danes bolj kot kadarkoli prej mlade ljudi s pravimi delovnimi spretnostmi. Istočasno ima Evropa velik neizkoriščen potencial človeškega kapitala. Da bi izkoristili večjo trajnostno rast in inovacijo ter da v celoti izkoristijo spretnosti in talent, ki je na voljo v Evropi, se morata podjetniški in izobraževalni sektor odpreti svetu in drug drugemu. Običajno poslovanje ni več možno!

Mladi imajo dandanes delovne priložnosti, ki pred desetletjem sploh niso obstajale. Hitrost tehnološkega napredka in globalizacije je neusmiljena. Fenomeni kot so »internet stvari«, demografske spremembe in krožno gospodarstvo potrebujejo študente in podjetja, da se pripravijo za nova in moderna delovna mesta, tudi takšna, ki danes še ne obstajajo.

Hkrati je več kot 7 milijonov mladih starih med 15-24 let v Evropi nezaposlenih ali izven izobraževalnega sistema. Še vedno je več kot 4.4 milijonov mladih, ki zgodaj zapustijo izobraževanje in usposabljanje. Izgubljajo možnosti za učenje in pridobivanje spretnosti, znanja in kompetenc, ki bi jim pomagale v življenju in v razvoju uspešne in vključujoče družbe.

Tudi veliko število mladih beguncev in migrantov z raznolikimi stopnjami spretnosti in kvalifikacij prihaja v Evropo, ki lahko predstavljajo dragoceno pridobitev za Evropsko ekonomijo. Da bi tekmovali v globalni ekonomiji, Evropa in njena podjetja potrebujejo visoko usposobljeno delovno silo, ki se je zmožna hitro prilagoditi novim izzivom. Zato morajo podjetja aktivno sodelovati skupaj z izobraževalnimi institucijami pri reševanju tega izziva.

NAŠ POZIV K UKREPANJU IN ZAVEZAM

Pakt za Mlade je medsebojno sodelovanje podjetij in voditeljev Evropske Unije. Pobudo je podala organizacija CSR Europe in združuje predstavnike podjetij, izobraževalnih ustanov in mladih ter Evropskih institucij. **K sodelovanju vabimo vsa** podjetja, socialne partnerje, ponudnike izobraževanj in usposabljanj, mladinske organizacije, javne in zasebne zaposlitvene organizacije, učitelje, trenerje, učence, starše in ostale, **da razvijajo ali utrdijo partnerstva v podporo zaposljivosti mladih in njihovo vključitev.**

Zavezuje se k uresničevanju naslednjih ciljev in ukrepov:

1. POVEČANJU števila in kakovosti partnerstev med podjetji in izobraževalnimi organizacijami
2. ZMANJŠEVANJU vrzeli pri spretnostih
3. PRISPEVANJE k EU in nacionalnim razvojnim politikam krepitve spretnosti za zaposlovanje

NAŠ CILJ IN ČASOVNI ROK

V skladu s temi cilji in predlaganimi ukrepi bo podjetništvo sodelovalo z Evropsko komisijarko za zaposlovanje, socialne zadeve, spretnosti in mobilnost delovne sile in vsemi podpirajočimi organizacijami, da ustvarimo **10.000 kakovostnih poslovno-izobraževalnih partnerstev**, s skupnim ciljem vsaj **100.000 novih visoko-kakovostnih pripravništev, vajeništev ali prvih delovnih mest**.

To bo doseženo skozi 28 akcijskih načrtov, vzpostavljenih v državah članicah na pobudo in v koordinaciji s CSR Europe. Države kandidatke in EFTA države so povabljene, da se pridružijo tej pobudi. Da bi dosegli te 3 cilje, bomo gradili na virih in zmožnostih, ki so na voljo preko obstoječih kampanj in pobud zavezništev za spretnosti za delovna mesta in pripravništva. Pakt bo tudi izkoristil relevantne EU sestanke in dogodke v letih 2016 in 2017, da mobilizira deležnike in poroča o napredku. **Rezultati in skupni predlogi za politiko v prihodnosti** o zaposljivosti mladih, o njihovih prehodih iz šole na delovno mesto, o boljšem usklajevanju spretnosti in izboljšani poslovni konkurenčnosti bodo s pomočjo tega Pakta, predstavljeni na **prvem Evropskem podjetniško-izobraževalnem srečanju novembra 2017**.

Kliknite [tukaj](#), da postanete podpornik Evropske kampanje Pakt za mlade: <http://www.csreurope.org/pactforyouth>. Za slovensko pobudo Pakt za mlade pišite na naslov info@irido.si.

Vodnik za sodelovanje v Evropskem paktu za mlade je dostopen [tu](#).

Delajmo skupaj, za **pro-mladinsko in pro-inovacijsko** ter trajnostno **Evropo!**

Ta dokument pojasni kako sodelovati v Evropskem Paktu za mlade.

Če še niste podpornik Pakta in bi želeli postati, pošljite e-mail na:

pact4youth@csreurope.org ali info@irido.si

Vse organizacije vključene v Pakt bodo kontaktirane s strani sekretariata za nadaljnji dogovor kako lahko vaše podjetje ali organizacija sodeluje s Paktom in strokovnim znanjem in mrežami ostalih podpornikov. Sekretariat bo organiziral redne »webinarje« za svetovanje in posodobitve o napredku.

Kontaktna oseba: Marten Verheugt - pact4youth@csreurope.org T: +32 2 541 1611, Spletna stran: <http://www.csreurope.org/pactforyouth>

V pomurski regiji že pred zaključkom projekta Model M Slovenija tri zaposlitve

Na informativnem sestanku v Kariernem središču Zavoda RS za zaposlovanje v Murski Soboti so 15. maja mladim iz Pomurske regije predstavili projekt Model M Slovenija in program usposabljanja za podjetništvo, nevladništvo in aktivno iskanje zaposlitve. Program usposabljanja je potekal od 23. maja do 29. junija 2017 v prostorih Aurora Coworking centra, Lendavska ulica 43, Murska Sobota.

Po usposabljanju 26. mladih januarja in februarja letos v Celju je zaposlitev dobilo že deset oseb. V Ljubljani se je od 14. vključenih oseb že ena oseba samozaposlila, še več zaposlitev organizatorji pričakujejo v kratkem. Usposabljanje za mlade poteka v sedmih statističnih regijah po Sloveniji, v vsaki regiji program usposabljanja traja mesec in pol. Mladi se tako povezujejo s podjetniki, nevladniki in dosedanjimi udeleženci projekta ter hitreje pridejo do zaposlitve, saj ob prejemu znanj krepijo tudi svoj socialni kapital.

V okviru projekta se ustvarja skupnost Model M Slovenija, kjer se mladi povezujejo s podjetniki, nevladnimi organizacijami, regijskimi podpornimi ustanovami ter drugimi in razvijajo lastne karijerne in poslovne načrte. V programu usposabljanja v pomurski regiji je bilo vključenih 15 mladih. Organizatorji so s projektom v pomurski regiji izjemno zadovoljni, saj so bili mladi, ki so se projekta udeležili zelo angažirani, resni in delov-

ni. Trije udeleženci so še pred zaključkom usposabljanja že našli zaposlitev in tako usposabljanje predčasno zaključili. Z ostalimi bodo organizatorji projekta sodelovali še naprej, vse do njihovih zaposlitev.

Projekt Model M Slovenija se bo nadaljeval jeseni, v Slovenj Gradcu.

Dodatne informacije:

Nosilec projekta: Inštitut za razvoj družbene odgovornosti (IRDO), Preradovičeva ulica 26, 2000 Maribor, www.irdo.si, info@irdo.si

Kontakt:

Vodja projekta:

mag. Anita Hrast, direktorica inštituta IRDO,
anita.hrast@irdo.si, 031 344 883

Strokovni sodelavec:

Primož Ademovič, primoz.ademovic@irdo.si,
040 375 488

Spletno mesto projekta: www.model-m.si

FB: <https://www.facebook.com/modelmslovenija/>

Besedilo in fotografije: Primož Ademovič

»V projekt Model M Slovenija sem se sprva vključila, ker sem si mislila, da pač škoditi ne more. Potem sem ugotovila, da mi vsa predavanja, vaje in domače naloge, ki smo jih delali, zelo koristijo. Prišla sem bližje k svojemu cilju, v smislu, da sem z reševanjem kariernega načrta ugotovila, kaj in kje v bistvu želim delati. Ta projekt je vsakakor zame bil pozitivna izkušnja, iz katere sem se veliko naučila. Menim, da vključitev v ta projekt lahko vsakomur samo koristi, poleg znanja in novih veščin pridobiš tudi nove prijatelje. Model M Slovenija priporočam vsem brezposelnim mladim.« Alenka P.

»Za udeležbo sem se odločila, ker se želim naučiti nekaj novega, spoznati nove ljudi, odkriti nove poslovne možnosti in se naučiti kaj novega o podjetništvu. Zdela se mi enkratna priložnost, ki je ne smem zamuditi!« Petra Peček

»Za sodelovanje pri projektu Model M Slovenija sem se odločila za to, ker bi rada spoznala nove ljudi in bi ker sem želela dobiti samozavest ter seveda več izvedeti o zaposlitvi - kako se pripraviti in kako nekaj delati na tem kar si ti osebno želiš. :-)« Sabina Novak

»Z zanimanjem sem se odzval na vabilo svetovalke Zavoda za zaposlovanje na informativno srečanje Modela M Slovenija. Ko sem poslušal predstavitev omenjenega projekta, si kljub temu, da je bil odlično predstavljen, nisem točno predstavljal, kaj naj od njega pričakujem. Vendar dati priložnost izvajalcem projekta in tudi sebi, da pokukam iz rutine vsakdana in si tako dvignem motivacijo za iskanje lastne poti naprej, se mi je zdelo v tistem trenutku pomembno. Veliko vlogo pri vključitvi je igralo tudi samo druženje in iskanje novih vezi, tako prijateljskih kot tudi poslovnih. Te priložnosti nisem hotel zamuditi in čutil sem, da ne bom razočaran.« Blaž Ščavničar

Na Modelu M ni nikoli dolgčas...

Foto utrinki iz Murske Sobotice.

PROJEKT, KI JE VEČ KOT PROJEKT

Ime projekta: Model M Slovenija: Karierno usposabljanje, zaposlovanje in podjetništvo za mlade

Skrajšano ime: Model M Slovenija

Trajanje: Projekt traja od 1. avgusta 2016 do 15. septembra 2018.

Lokacija: Projekt se izvaja nacionalno, s poudarkom v sedmih statističnih regijah po Sloveniji, program usposabljanja mladih pa v naslednjih mestih: v Murski Soboti, Celju, Novem mestu, Ljubljani, Kopru, Bledu oz. Kranju in v Slovenj Gradcu oz. Velenju.

Na fotografiji: 2. generacija udeležencev projekta Model M, Maribor, 2014.

Ključni rezultati projekta: Za večjo zaposljivost in zaposlenost želimo usposobiti vsaj 140 mladih in zaposliti vsaj 32 mladih v sedmih statističnih regijah.

Podporni partnerji: V projekt bodo vključene še druge nacionalne in regionalne mladinske, podjetniške in strokovne organizacije kot podporniki projekta.

Vrednost projekta: 339.206,59 EUR

Sofinancerji: Naložbo sofinancirata Republika Slovenija in Evropska unija iz Evropskega socialnega sklada. Operacija se izvaja v okviru Operativnega programa za izvajanje evropske kohezijske politike v obdobju 2014–2020, prednostna os: 8. »Spodbujanje zaposlovanja in transnacionalna mobilnost delovne sile«; prednostna naložba 8.2 »Trajnostno vključevanje mladih na trg dela, predvsem tistih, ki niso zaposleni in se ne izobražujejo ali usposabljaajo, vključno z mladimi, ki so izpostavljeni socialni izključenosti in mladimi iz marginaliziranih skupnosti, vključno prek izvajanja jamstva za mlade«; specifični cilj: 8.2.1 »Znižanje brezposelnosti mladih«.

OPIS PROJEKTA

Namen projekta je, da mladim z usposabljanjem, mreženjem, svetovanjem in aktivno participacijo omogočimo, da ustvarijo svoje modele uspeha. S pomočjo praktičnih nasvetov strokovnjakov in podjetnikov bodo sodelujoči oblikovali lasten karierni ali poslovni načrt in ga skozi mreženje s podjetniki in promocijo tudi uresničili.

Model M pomeni biti mlad in biti vzor drugim, kako inovativno najdeš zaposlitev ali ustvariš svojo lastno. S projektom želimo:

- povečati zaposljivost in zaposlenost mladih v starosti od 15. do vključno 29. let na trgu dela v vsaj sedmih statističnih regijah Slovenije,
- prispevati k večji raznolikosti pristopov k zaposlovanju mladih in jim omogočiti zaposlitev (inovativno iskanje zaposlitve, ustvarjanje lastne zaposlitve preko lastne pravne osebe) s pomočjo podjetniških mrež, regijskih gospodarskih zbornic in kariernih centrov pri univerzah v posameznih regijah ter s pomočjo mladinskega dela in sodelovanja z nevladnimi organizacijami.
- usposobiti regijske organizacije v mladinskem sektorju za naslavljanje in reševanje problema brezposelnosti mladih in s tem na trajnostni način okrepiti kompetence mladinskih delavcev, mladinsko delo in njegov družbeno-gospodarski potencial, tudi s pomočjo Train the trainer programa zanje.

V ČEM JE FINTA MODEL-a M?

Finte ni. Je samo spoštovanje soljudi, vračanje dostojanstva človeku, prebujanje ustvarjalnosti in poguma v človeku, drznosti in učenja preko pripovedovanja zgodb in analiziranja samega sebe.

Gre za to, da verjamemo v človeka. In če ob tebi še vsaj nekdo drug verjame vate, ti bo zagotovo uspelo. In mi se vsakemu posebej posvetimo preko skupinskih predavanj, delavnic, ogledov dobrih praks, načrtovanja in svetovanja. O poslu in še čem. O življenju, prijateljstvu, pomoči, podjetništvu, delodajalcih, zaposlenih, nevladništvu, idejah, uspehih in neuspehih.

Učimo se, kako vstati, kako se pobrati, če padeš in iti naprej. Učimo se, da obupati ni treba, ker je mogoče najti še drugo pot, zlasti če so ena vrata zaprta. In vrat je mnogo. Le vstati moramo s kavča in trkati, prositi, misliti, narediti, vrata odpreti.

Ustvariti svojo prihodnost. Če ne pri drugih in z drugimi, pa pri sebi in zase in z drugimi. Čeprav z malimi koraki. Tudi s temi se daleč pride...

DOSEDANJE IZKUŠNJE

V štirih letih izvajanja programa Model M v Podravju se je zaposlilo od 50-70 odstotkov vključenih udeležencev. Če si želite skupaj z nami ustvariti boljšo prihodnost, se nam pridružite čim prej. Število udeležencev je omejeno (20-40 v regiji), vključitev v program pa je enkratna priložnost za vas.

Kdor prej pride, prej melje!

DO v Sloveniji

Jeziki v Sloveniji in slovenščina zunaj nje

V okviru raziskovalnega projekta [Jezikovna politika Republike Slovenije in potrebe uporabnikov](#), ki ga izvaja [Inštitut za slovenski jezik Frana Ramovša ZRC SAZU](#) na pobudo Ministrstva za kulturo Republike Slovenije in Javne agencije za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije, so pripravili anketo o jezikovni rabi, znanju in potrebah jezikovnih uporabnikov v Republiki Sloveniji in uporabnikov slovenskega jezika zunaj nje. Anketa je anonimna in bo odprta do 6. 8. 2017. [Več](#). Vir: Vir: ZRCalnik, spletni časopis ZRC SAZU

Z letom 2019 v Sloveniji prepoved brezplačnih plastičnih vrečk

V Sloveniji bodo s 1. januarjem 2019 na vseh prodajnih mestih blaga ali izdelkov prepovedane brezplačne plastične nosilne vrečke ne glede na debelino njihove stene. Vlada je namreč na sprejela spremembo uredbe o ravnanju z embalažo in odpadno embalažo, s katero želi trajno zmanjšati potrošnjo lahkih plastičnih nosilnih vrečk. Več na [portalu lus-Info](#), ki je tudi vir informacije.

SATORI, evropski projekt za etično presojo raziskav

V času, ko znanost pogosto napreduje hitreje, kot se utegnejo razvijati uravnoteženi in usklajeni postopki za etično presojo raziskav na določenih področjih, nemalokrat trčimo ob etične dileme, ki so pospremljene z burnimi razpravami. K razreševanju tovrstnih težav skuša prispevati evropski projekt [SATORI](#) (Stakeholders Acting Together On the ethical impact assessment of Research and Innovation), ki ga financira Evropska komisija in vključuje 17 partnerjev iz 12 držav. Projekt SATORI traja štiri leta, eden prvih dosežkov je oblikovanje [dokumenta za etično presojo raziskav in inovacij](#), ki je namenjen raziskovalcem, zakonodajalcem in drugim deležnikom. [Več](#). Vir: ZRCalnik, spletni časopis ZRC SAZU

Predelava avta - pilotni projekt za mladino

Alpe Adria Green je končal prvo fazo projekta Od bencina k elektriki – predelava avta – pilotni pro-

jekt za mladino. Inštitut Jožef Štefan, Inštitut Metron, Šolski center Kranj, Šolski center Škofja Loka in Srednja poklicna in strokovna šola Bežigrad so 20. junija pripravili predstavitev električnega avta Smart. [Več](#). Vir: Alpe Adria Green

Inovativno e-učenje

Projekt Let's Guide! bo zagotovil prostor, kjer bodo **odrasli brezposelni pridobili praktično znanje s področja podjetništva v inovativni obliki interaktivnega spletnega tečaja**, pripravljenega s strani skupine mednarodnih strokovnjakov. Glavni rezultat projekta je inovativna metodologija e-učenja, ki bo razvila temeljne in prečne kompetence s področja podjetništva pri odraslih. Projekt poteka do konca avgusta 2018. Obenem vas vabimo k ogledu **razgovorov s podjetniki, ki so objavljeni na spletni strani in na YouTube kanalu projekta Let's Guide!**, nastalih v okviru prve projektne naloge. Prvo številko Newsletterja projekta Let's Guide! lahko preberete [tu](#).

DO: Naj bo to zadetek v polno

V časniku Dnevnik je bil 1. julija 2017 objavljen članek novinarke Jane Petkovšek Štakul z naslovom [Družbena odgovornost podjetij: Naj bo to zadetek v polno](#). Med usmeritvami Evropske unije je, da naj bi v duhu strategije 2020 vsaka država članica sprejela nacionalno strategijo razvoja družbene odgovornosti podjetij, kar pomeni, da jo moramo pripraviti tudi v Sloveniji. Evropska komisija spodbuja podjetja, da se držijo mednarodnih smernic in načel, ki jih je zapisala v strategiji za družbeno odgovornost podjetij evropske komisije 2014. S pripravo strategije Slovenija zamuja že nekaj let. Podjetja se zavedajo, daje družbena odgovornost bistveno več kot le solidarnostne akcije, dajanje donacij ali sponzoriranje. Vse organizacije, tako vladne kot nevladne, profitne in neprofitne, se morajo zavedati svojih vplivov, ki jih imajo na družbo in naravno okolje. Vir: časnik Dnevnik

»Spodbujanje družbene odgovornosti v Republiki Sloveniji«

V Veliki dvorani Vlade Republike Slovenije, Gregoričeva ulica 27, Ljubljana, je dne 29.6.2017 potekal posvet z naslovom »Spodbujanje družbene odgovornosti v Republiki Sloveniji«. Posvet je organiziralo Partnerstvo za zeleno gospodarstvo Slovenije v sodelovanju z Inštitutom za razvoj družbene odgovornosti IRDO, Mrežo za družbeno odgovornost Slovenije in partnerskimi organizacijami.

Na posvetu je bilo prisotnih 43 predstavnikov vlade, gospodarstva in civilne družbe. Posvet se je začel z uvodnim nagovorom predsednika Vlade Republike Slovenije, dr. Mira Cerarja (videoposnetek zaradi zasedenosti predsednika v povezavi z aktualnimi dogajanji (arbitražami)), sledili so kratki referati uvodničarjev (Tadej Slapnik, državni sekretar, Kabinet predsednika Vlade RS, mag. Anita Hrast, direktorica Inštituta za razvoj družbene odgovornosti IRDO, in Aleša Kranjc Kušlana iz Mreže za družbeno odgovornost Slovenije).

Sledile so predstavitve izhodišč in trenutnih aktivnosti posameznih poročevalcev v dveh panelih. V prvem so svoja videnja stanja in prihodnjih aktivnosti v RS predstavili državni sekretarji posameznih ministrstev oz. njihovi namestniki, v drugi panelni skupini pa so to predstavili predstavniki gospodarstva in civilne družbe.

Ob zaključku srečanja so bili podani naslednji sklepi posveta:

- Za družbeno odgovornost smo pomembni vsi, saj se družbena odgovornost začne naj-

prej na osebni ravni, potem pa vsepovsod, kjer se združujemo, naj bo to družina, prostovoljska organizacija, podjetje ali vladna ustanova.

- Evropska komisija promovira družbeno odgovornost podjetij v EU in spodbuja podjetja, da se držijo mednarodnih smernic in načel (Strategija za družbeno odgovornost podjetij Evropske komisije 2014). Evropska unija ima med svojimi usmeritvami zapisano, da naj bi v duhu strategije 2020 imela vsaka država članica sprejeto Nacionalno strategijo razvoja družbene odgovornosti podjetij, ki jo moramo pripraviti tudi v Republiki Sloveniji. V Sloveniji sta gospodarstvo in civilna družba družbeno odgovornost že pred leti prepoznala kot koristen instrument konkurenčnosti in kot pomembno orodje za doseg trajnostnega razvoja. Slovenija se zato zavezuje, da bo v tem duhu pripravila nacionalno strategijo na tem področju, če bo le mogoče, najkasneje do konca tega leta.
- V ta namen bo Vlada RS predvidoma do 20. julija 2017 oblikovala medsektorsko delovno skupino (predstavniki vlade, gospodarstva in civilne družbe – imenovani člani bodo iz posameznih področij družbene odgovornosti ter njihovi namestniki), ki bo pripravila osnove za to strategijo predvidoma do 20. septembra 2017. Septembra 2017 se bo odvilo novo srečanje vseh treh sektorjev na katerem bodo udeleženci razpravljali o osnutku strategije in

predlagali dopolnitve oz. nadgradnjo dokumenta.

- Ministrstvo za zunanje zadeve že pripravlja Nacionalni akcijski načrt na področju človekovih pravic v gospodarstvu. Človekove pravice pa so ena izmed sedmih ključnih tem na področju družbene odgovornosti podjetij. Ta področja so še: upravljanje in zavedanje soodvisnosti, poštene poslovne prakse, delovne prakse, potrošniške zadeve, okolje, vključevanje v skupnost in njen razvoj. Zato se razvoj družbene odgovornosti tiče mnogih ministrstev, lokalne skupnosti, civilne družbe, gospodarstva.
- Velika podjetja so tudi v slovenskem pravnem redu z letom 2017 že zavezana k poročanju o nefinančnih kazalcih poslovanja, zato podjetja na tem področju že sedaj potrebujejo dodatno pomoč, izobraževanje.
- Pri pripravi strategije naj sodelujejo različne skupine deležnikov. Strategija se naj pripravi v dveh fazah – najprej poenotenje stališč, nato zapis strategije. Pomembno je, da se zapiše takšna strategija, ki bo uporabna tudi v praksi in da ne bo ostala le še en dodatno zapisan nacionalni dokument.

Družbena odgovornost podjetij (DOP) je pomembna ker je:

v interesu podjetja – DOP omogoča pomembne koristi podjetjem pri upravljanju tveganj, prihranke, dostop do kapitala, odnose s strankami, upravljanje človeških virov in njihovo sposobnost za inoviranje;

v interesu gospodarstva – DOP naredi podjetja bolj trajnostna in inovativna, kar prispeva k bolj trajnostnim gospodarstvom;

v interesu družbe – DOP ponuja nabor vrednosti, pri katerih lahko gradimo tesneje povezano družbo in osnoven prehod na trajnostni gospodarski sistem.

Evropska komisija predstavlja novo opredelitev DOP kot „odgovornost podjetij za njihove vplive na družbo“. Pogoj za prevzemanje te odgovornosti je spoštovanje veljavne zakonodaje in kolektivnih pogodb med socialnimi partnerji. Podjetja bi morala imeti za dosledno izpolnjevanje družbene odgovornosti vzpostavljen postopek za vključevanje **socialnih, okoljskih in etičnih vprašanj ter vprašanj človekovih pravic in potrošniških vprašanj v svoje poslovanje** in osrednjo strategijo v tesnem sodelovanju z deležniki, z namenom čim večjega ustvarjanja skupnih vrednot za lastnike/delničarje ter deležnike in družbo nasploh; in da ugotovijo, preprečijo in ublažijo možne negativne učinke.

Več o družbeni odgovornosti podjetij je dosegljivo na spletnem mestu EU:

http://ec.europa.eu/growth/industry/corporate-social-responsibility_sl in na spletnem mestu <http://www.csreurope.org/>.

Dodatne informacije: tadej.slapnik@gov.si

Zapisal: Tadej Slapnik,
državni sekretar,
kabinet predsednika Vlade RS

Intervju FERFL—Katja Rebolj

Rožma cvetlični prigrizki, popolnoma lokalni in nadvse okusni

Katja Rebolj je ustanoviteljica Rožma cvetličnih prigrizkov, doktorica biokemije, poznavalka in raziskovalka lokalnih jedilnih ter zdravilnih rastlin. Zanimajo jo vsakdanje vse okusne rastline, ki jih je mogoče najti v naši bogati deželi. Rožma je slovenska znamka, ki v svoje izdelke vključuje samorasla zelišča, nabrana v čistem, neokrnjenem okolju. V ponudbi imajo sveže cvetlice, ki jih cenijo vrhunski kuharji in najboljše restavracije, Luda, Monstera in JB. Z dodatkom zelišč so vsakdanje jedi bogatejše za lokalne okuse in arome, ki smo jih v rastlinah skorajda pozabili. Iz izbranih rastlin in drugih sestavin ekološke pridelave – pirine moke, masla in sončničnih semen – ročno izdelujejo piškote. Živilski obrat so registrirali v pekarni Kralj, ki ima 50-letno tradicijo priprave pekovskih izdelkov brez aditivov.

Priprava: Barbara Bradač

Fotografija: osebni arhiv Katja Rebolj

Kje ste izvedeli za program Ferfl?

Iz naključnega oglasa.

Kako vam je program pomagal pri razvoju in realizaciji vase ideje, če vam je?

Vključitev v FERFL program je bila zelo dobrodošla, ker sem ob posameznikih v skupini poglobila svoje znanje in od njih dobila odgovore na vprašanja – ne le o zeliščih, temveč tudi o formalnih ureditvah, ki so povezane z delom v prehranski in kozmetični trgovini. Brez FERFL programa bi veliko težje prišla do pomembnih odgovorov.

Ste biologinja z doktoratom iz biokemije. Kaj vas je premamilo, da ste zašli v podjetništvo?

Ostala sem brez službe in se enostavno začela ukvarjat s tem kar me je veselilo.

Rožma so cvetlični prigrizki. Od kod ideja? Lahko opišete projekt.

V okviru znamke ROŽMA cvetlični deluje nekaj posameznikov. Smo poznavalci za jedilne rastline, divje in gojene. Ker so rastline v našem lokalnem okolju polne arome in okusov, je njihov potencial v kulinariki neomejen. Tako se v okviru znamke ROŽMA ukvarjamo z zagotavljanjem jedilnih rastlin za restavracije in posameznike, iz rastlin pripravljamo okusne piškote in vodimo delavnice spoznavanja teh rastlin in njihove uporabe v kulinariki.

Dr. Katja Rebolj in Rožma cvetlični prigrizki so povsem lokalni proizvodi, ki jih uporabljajo tudi »zerowasterji«.

Od kod Rožma? - na pol legenda.

Nekega poletnega dne je preprosta družina uživala dopust na morju. V okolici so spoznavali rastline in jih prav pogosto postavili na svoj krožnik. Začelo se je vsako jutro. Ko so se zbudili, so poiskali preprost nožiček, limono in štruco kruha ter se odpravili na obalo. Po poti so si nabrali tolščakasto lobodo, osočnik in salnorad. Slanuše so bile še posebej okusne, saj jih na domačem vrtu nimajo (najboljši približek je tolščak, navadni ali gojeni). Na poti do vode in nazaj so vsakič znova opazovali cvetoče rožmarine. Nanj so se tako navadili in niso ga več imenovali rožmarin, ampak ROŽMA, tako dišeč in omamen.

Kje nabirate divje rastline? Jih vi ali imate mrežo zeliščarjev? In katera zelišča uporabljate?

Rastline nabiramo v lokalnem, neonesnaženem okolju. Večina nabranih rastlin je pogostih plevelov, katerih ljudje ne uporabljajo zaradi nepoznavanja rastlin ali nepoznavanja načina, kako jih enostavno okusno pripraviti.

Od ideje do vstopa na trg. Kako trnova pot je? Kaj vas je na tej poti najbolj presenetilo?

Včasih je najtežje določiti si en sam cilj, ker je vedno toliko možnosti in vse preveč neznank, ob katerih le potrebuješ dober nasvet. In zato imajo pri Ferflu vsekakor rešitev.

S kakšnimi težavami ste se srečevali in kako ste jih premagali?

Največja težava je pomanjkljivo znanje v poznavanju marketing orodij, izbira "outsource" storitev je pogosto zapletena.

»Lokalno rastlinje za vrhunski okus in zdravje. «

Zakaj je to projekt z družbenim učinkom? Kakšen je družbeni učinek?

Dostopnost ter poznavanje lokalnih rastlin je pomembno za lokalno okolje, ker se te uporabljajo v kulinariki in so dobrodejne za naše zdravje. To so sestavina, ki jo v kuhinji pogosto lahko uporabljamo namesto uvoženih zeli. Hkrati imajo te rastline pogosto izjemno vitaminsko in rudninsko vrednost.

Delujete po etičnih standardih zeliščarjev in nabiralcev. Kaj to pomeni?

Rastlin, ki so zavarovane, ogrožene, ne uporabljamo. Prav tako iz šibkih rastišč ne jemljemo ras-

tlin, saj so te namenjene naslednjim rodovom. Ker rastline dobro poznamo, lahko izobražujemo širšo javnost o dobrodejnem pomenu teh rastlin za naše zdravje ter za ravnovesje našega okolja.

Komu so vaši izdelki namenjeni in kakšni so odzivi? Kdo so vaši kupci?

Tolščak ali portulak je plevel na vrtu, a okusen plevel. Mnogi tolščak uživajo surov v solatah, a še bolj okusen je rahlo popečen, kuhan na sopari ali vložen v olje ali kis.

Naši kupci so poleg vrhunskih kuharjev tudi posamezniki, ki jedilne rastline uporabljajo sveže, ali jih želijo užiti v naših piškotih.

Kakšne imate načrte za prihodnje?

Želimo dvigniti ugled jedilnih rastlin in ozaveščenosti o pomenu teh rastlin, da bodo njihovi bogati okusi prisotni na vsakem krožniku.

Še kakšna vaša beseda za konec.

Cvetlice so resnično zaklad naše dežele! Veseli smo, da jih lahko ponudimo vsakomur, ki želi z njimi popestriti svoj jedilnik, ter širiti njihovo poznavanje s pomočjo ROŽMA cvetličnih prigrizkov.

DO v Evropi in po svetu

CSR Europe objavlja seznam dogodkov na področju DO

CSR Europe (European business network for Corporate Social Responsibility) objavlja seznam dogodkov (seminarjev, webinarjev, konferenc in drugih dogodkov) na temo družbene odgovornosti. Kot član CSR Europe vam lahko Inštitut IRDO kot našemu članu prepošlje dragocene informacije s teh seminarjev. Za dodatne vsebine nam pišite na clani@irdo.si, informacije vam bomo z veseljem posredovali.

Datum	Naslov dogodka (konferenca, seminar, webinar idr.)
7.9.2017	Workshop: Pact for Youth National Action Plans - Peer review meeting. Povezava .
14.9.2017	Workshop: Integrate sustainability in your company - cooperate and develop solutions to engage other departments. Povezava .
20.9.2017	Apprenticeship mobility workshop. Povezava .
21.9.2017	Web meeting: Sustainable urban mobility. Povezava .
26.9.2017	Web Meeting: Sustainability in Logistics. Povezava .
27.9.2017	Third NPO Quarterly Webinar. Povezava .
12.10.2017	Public Affairs Meeting: Update on EU developments related to sustainability. Povezava .
18.10.2017	Webinar: Reporting development - integrated reporting and thinking. Povezava .
20.10.2017	Open webinar: EU Talent - Tackling SME engagement in apprenticeships. Povezava .
7.11.2017	Workshop: Sustainable urban mobility. Povezava .

Nemčija: Ostrejši ukrepi proti sovražnemu govoru na spletu

Nemški parlament je sprejel zakon, ki predvideva ostrejša ukrepa proti sovražnemu govoru in lažnim novicam na svetovnem spletu. Zakon med drugim predvideva denarne kazni do 50 milijonov evrov za spletne velikane. Poleg sovražnega govora in lažnih novic bodo ostrejši ukrepi veljali tudi za druge nezakonite vsebine na internetu, kot so lažne novice, otroška pornografija in teroristična propaganda. Zakon medijskim skupinam tudi nalaga, da bodo morale uporabnikom olajšati prijavo problematičnih objav. [Več](#). Vir: govori.se

Avstrija: do 2020 z minimalno plačo 1500 evrov bruto

Avstrija bo do leta 2020 uvedla minimalno plačo v višini 1500 evrov bruto za vse, so sklenili socialni partnerji v severni sosed. Medtem se v pogajanjih niso uspeli dogovoriti o ukrepih za večjo fleksibilnost trga dela. [Več](#). Vir: zurnal24

Portugalska: deregulirala in dekriminalizirala droge

Da je deregulacija vedno boljša od regulacije oziroma da je svoboda vedno boljša od represije, je sicer pokazal že [preprost primer v Portisheadu](#), ko so v mestu zahodno od Bristola na glavni prometnici Portishead High Street za štiri tedne ugasnili semaforje. Rezultat je bil presenetljiv: zabeležili niso nobene nesreče, pretočnost prometa se je krepko povečala. Nekaj podobnega se je zgodilo na Portugalskem, ki je imela do začetka tisočletja velike težave z drogami in kriminalom, saj je bil denimo od heroina odvisen kar [en odstotek prebivalstva](#). [Več](#). Vir: <https://kavarnahayek.wordpress.com>

Francija: do 2040 prepovedana prodaja avtomobilov z bencinskimi in dizelskimi motorji?

Francija namerava do leta 2040 prepovedati prodajo vseh avtomobilov z bencinskimi in dizelskimi motorji, je napovedal novi okolijski minister Nicolas Hulot. Načrt je del prizadevanj francoskega predsednika Emmanuela Macrona za Francijo kot brezogljeno državo do leta 2050. [Več](#). Vir: Svet kapitala

Evropska okrogla miza o trajnostni potrošnji in proizvodnji

Tokratna 18. konferenca o trajnostni potrošnji in proizvodnji bo potekala na grškem otoku Skiathos **od 1. do 5. oktobra 2017**. Konferenca je ena od najpomembnejših konferenc na tem področju in spodbuja razprave o ključnih vprašanjih trajnostne potrošnje in proizvodnje, izmenjavo misli, znanj, izkušenj in predlogov, pa tudi vzpostavlja evropsko skupnost za raziskave na tem področju in dobro prakso trajnostne potrošnje in proizvodnje.

Namen tokratne konference bo spodbuditi razpravo med zainteresiranimi stranmi, torej podjetji, javnimi zavodi, univerzami, inštituti in raziskovalnimi centri, nevladnimi organizacijami, malimi in srednjimi podjetji, strokovnimi združenji ter ostalimi odločevalci, torej vsemi, ki sodelujejo pri trajnostni potrošnji in proizvodnji.

Več o trajnostni potrošnji in proizvodnji, ki pomenita učinkovitejšo rabo naravnih virov in energije ter zmanjšanje izpustov toplogrednih plinov in drugih vplivov na okolje, lahko preberete v [publikaciji](#) Evropske unije od koder so povzeti tudi naslednji odstavki. Gre za to, da izdelke in storitve proizvajamo in uporabljamo na način, ki je okolju najmanj škodljiv. Namen je zadostiti temeljnim potrebam po izdelkih in storitvah ter dosegati boljšo kakovost življenja in zagotavljati zadostne vire za prihodnje rodove. Trajnostna

potrošnja zadeva naš življenjski slog, nakupovalne navade ter način uporabe in odlaganja izdelkov in storitev. Trajnostna proizvodnja se osredotoča na zmanjševanje okolijskih vplivov proizvodnih procesov in oblikovanje boljših izdelkov.

Energetska učinkovitost in učinkovita raba virov sta podlaga za konkurenčnost Evrope v prihodnosti. Trajnostna potrošnja in proizvodnja povečujeta potencial podjetij za preoblikovanje okolijskih izzivov v gospodarske priložnosti ter prinašata prednosti tudi potrošnikom.

Številni izdelki, ki jih kupujemo in uporabljamo vsak dan, pomembno vplivajo na okolje, od materialov, uporabljenih za njihovo proizvodnjo, do energije, potrebne za njihovo uporabo, ter odpadkov, ki nastanejo, ko se ti izdelki izrabijo. Če želi biti sodobna družba dolgoročno trajnostna, morajo izdelki, ki najmanj škodujejo okolju, postati sprejet standard.

Potrošniki imajo lahko pomembno vlogo pri varstvu okolja s svojimi odločitvami za nakup izdelkov. Kupovati zelene izdelke je lažje, kot si lahko predstavljate. Obstajajo številni sistemi za označevanje, ki pomagajo potrošnikom pri izbiri z navajanjem podatkov o okolijski učinkovitosti posameznega izdelka. Medtem ko zakonodaja EU, kot je direktiva o okolijski primernosti, zagotavlja tehnične izboljšave izdelkov, pa je označevanje koristno za zagotavljanje ključnih informacij potrošnikom, da se na njihovi podlagi lahko odločijo za nakup.

18th erscp
EUROPEAN FOUNDTABLE ON SUSTAINABLE CONSUMPTION AND PRODUCTION
Greece **2017**

Ne prezrite: »4th CSR Communication Conference«

Številne slovenske družbe v svoja letna poročila že vključujejo poglavje o družbeni odgovornosti oz. trajnostnem razvoju, nefinančno poročanje pa bo v skladu z lani sprejeto direktivo Sveta Evropske unije o razkritju nefinančnih in drugih informacij postalo obvezno z letom 2017 za subjekte javnega interesa z več kot 500 zaposlenimi. Zagotavljanje trajnostne rasti že dolgo ni več le modna muha, temveč sestavni del poslovanja številnih podjetij v svetu. Če je tesno povezano s strategijo, lahko bistveno pripomore k dolgoročni poslovni uspešnosti ter k izboljšanju finančnega položaja podjetja.

Z vami bi radi delili nekaj najnovejših informacij v zvezi z direktivo EU za razkrivanje nefinančnih in raznolikih informacij. Od januarja do aprila 2016, je Evropska komisija izvedla javno posvetovanje, na katerem je zbirala mnenja zainteresiranih strani o neobvezujočih smernicah o metodologiji za poročanje nefinančnih informacij. Sredi septembra 2016 je Evropska komisija pripravila povzetek odgovorov na to temo, kar si lahko ogledate [tukaj](#). Predvidoma do konca novembra bodo objavljene smernice Poročanja o nefinančnih informacijah.

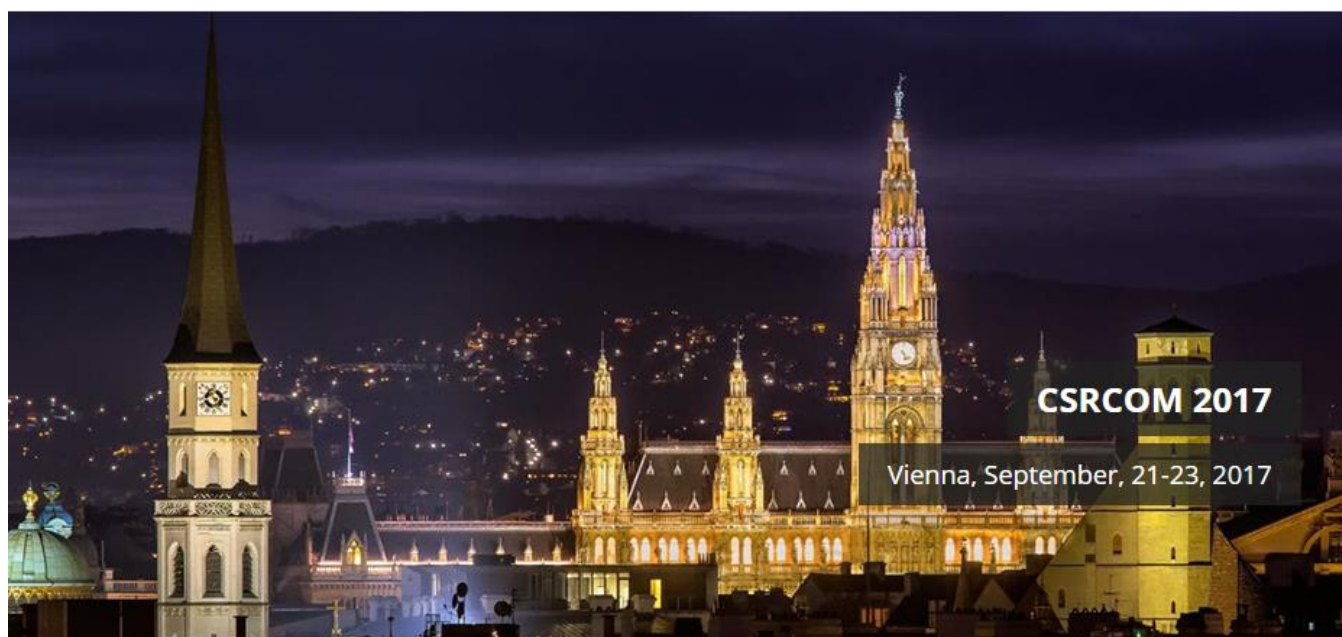
Obveščamo vas tudi o postopku po katerem je CSR Europe predlagala drugim organizacijam, kot so GRI, IIRC, CDSB, EUROSIF in ostalim, da v skupnem pismu opozorijo organe EU, da so po-

trebni spremljevalni ukrepi za podporo krepitev zmogljivosti podjetij in vlagateljev glede trajnosti, družbena odgovornost podjetij (DOP) in poročanje. Namreč, če ne bodo sprejeti ukrepi, namena direktive, ki je izboljšanje notranjega trga v Evropi, povečati vpliv na poslovanje na družbo in ponovno pridobiti zaupanje, le tega ne bo mogoče doseči.

4. mednarodna CSRCOM (Komuniciranje družbene odgovornosti podjetij) bo potekala **med 21. in 23. septembrom 2017 na Dunaju**.

Mednarodna konferenca obravnava ideje, teorije, metodološke in menedžerske pristope ter študije primerov o strategijah družbene odgovornosti podjetij, njenem upravljanju in komuniciranju. Predstavlja lepo priložnost za spoznavanje, razprave in izmenjavo idej ter mnenj med znanstveniki in praktiki.

Komuniciranje družbene odgovornosti podjetij je proces razumevanja pričakovanj deležnikov, artikulacija politike družbene odgovornosti podjetja in upravljanje različnih komunikacijskih orodij z namenom posredovati resnične in transparentne informacije o povezanosti podjetja ali znamke s poslovnimi procesi in aktivnostmi, socialnimi in okoljskimi zavezami in interakcija z deležniki. Vabljeni vsi univerzitetni raziskovalci in učitelji in drugi, ki delujejo znotraj korporativnega komuniciranja, marketinga in menedžmenta, pa tudi praktiki, ki jih zanima družbena odgovornost podjetij, da sodelujejo v dialogu in postavljanju novih trendov. [Več](http://csr-com.org/). Vir: <http://csr-com.org/>

Nove prednostne naloge EU za trajnostni razvoj

Evropska komisija je 22. novembra 2016 v Strasbourgu predstavila strateški pristop k doseganju trajnostnega razvoja v Evropi in po svetu. V **Sporočilu o novih ukrepih za trajnostno prihodnost Evrope** pojasnjujejo, kako 10 političnih prednostnih nalog Komisije prispeva k izvajanju Agende Združenih narodov za trajnostni razvoj do leta 2030 in kako bo Evropska unija v prihodnje uresničevala cilje trajnostnega razvoja. V drugem sporočilu o novem **Evropskem soglasju o razvoju** sta predlagana skupna vizija in okvir za razvojno sodelovanje EU in držav članic, ki sta skladna z Agendo 2030. V tretjem sporočilu o **obnovljenem partnerstvu z afriškimi, karibskimi in pacifiškimi (AKP) državami** pa so predlagani gradniki za novo trajnostno obdobje v odnosih med EU in AKP po letu 2020, ko se izteče sporazum o partnerstvu iz Cotonouja.

Trajnost je evropska blagovna znamka. EU ima močan izhodiščni položaj in veliko izkušenj na tem področju ter visoko raven gospodarskega razvoja, socialne kohezije, demokratične družbe in zavezo k trajnostnemu razvoju, ki je globoko zakoreninjena v evropskih pogodbah. Vendar je treba za ohranitev prihodnosti že danes sprejeti pravilne politične odločitve.

Glavne sestavine novega strateškega pristopa Komisije, ki je bil predstavljen danes, so:

Novi ukrepi za trajnostno prihodnost Evrope

- Odgovor EU na Agendo 2030 bo vključeval delo v dveh smereh: najprej bo treba cilje trajnostnega razvoja vključiti v okvir evropskih politik in sedanje prednostne naloge Komisije, nato pa začeti razprave o dopolnitvi naše dolgoročne vizije in o poudarku sektorskih politik po letu 2020.
- Komisija bo z vsemi razpoložljivimi instrumenti, vključno z orodji za boljšo pravno ureditev, zagotovila, da se bodo v obstoječih politikah upoštevali trije vidiki trajnostnega razvoja, in sicer socialni, okoljski in gospodarski.
- Da bi ustvarila dinamično okolje, v katerem se bodo srečevali različni javni in zasebni

deležniki, bo Komisija oblikovala platformo z več deležniki, ki bo pomembna za nadaljnje ukrepanje in izmenjavo dobrih praks pri izvajanju ciljev trajnostnega razvoja v različnih sektorjih.

- Komisija bo od leta 2017 naprej redno poročala o napredku EU pri izvajanju Agende 2030 in vodila nadaljnje razprave o dopolnitvi dolgoročne vizije za možnosti razvoja po letu 2020.

Novo evropsko soglasje o razvoju

- Predlog za novo Evropsko soglasje o razvoju odraža spremembo paradigme v razvojnem sodelovanju v okviru Agende 2030, ki so ji botrovali vedno bolj kompleksni in medsebojno povezani izzivi današnjega sveta.
- Predlog predstavlja skupno vizijo in okvir za ukrepanje vseh institucij in držav članic ter se osredotoča na najrazličnejše spodbudnike razvoja, kot so enakost spolov, mladi, trajnostna energija in podnebni ukrepi, naložbe, migracije ter mobilnost.
- Cilj je povečati prepričljivost in uspešnost evropske razvojne politike ter njene učinke, in sicer z izvajanjem skupnih analiz in strategij, skupnim načrtovanjem programov, skupnim ukrepanjem ter izboljšanjem poročanja.
- Novo soglasje bi moralo zajeti vse dejavnosti EU in njenih držav članic, ki izhajajo iz razvojne politike. Primer tega pristopa je predlagani evropski načrt za zunanje naložbe, ki bo s pomočjo uradne razvojne pomoči dosegel povečanje financiranja iz drugih virov, da se ustvari trajnostna rast v korist najrevnejših.

Poleg mednarodnih vrhunskih srečanj in konferenc iz leta 2015 v Adis Abebi in Parizu je mednarodna skupnost zdaj dobila nov ambiciozen okvir, ki bo vsem državam skupno omogočil reševanje skupnih izzivov. To je prvič, da cilji trajnostnega razvoja zadevajo prav vse države sveta, in EU je odločena, da bo imela na svetovni ravni vodilno vlogo pri njihovem izvajanju.

Več. Vir: Evropska komisija

Dogodki, konference

Konferenca: ZDRAVJE DELOVNO AKTIVNE POPULACIJE

S konferenco Zdravje delovno aktivne populacije, ki bo potekala **22. septembra** v Portorožu želi Fakulteta za vede o zdravju Univerze na Primorskem opozoriti na zdravstvene probleme delovno aktivne populacije, predstaviti aktualne študije na tem področju in nove pristope, ki se uporabljajo v praksi. Rdečo nit konference bodo predstavljali aktualni problemi in izzivi na področju preventive in promocije zdravja, ki bodo obravnavani v sklopu petih vsebinskih področij - sekcij konference: Duševno zdravje delovno aktivne populacije, Uporaba informacijsko-komunikacijske tehnologije na področju javnega zdravja, Družbeni izzivi ohranjanja zdravja žensk, Problemi in izzivi v prehrani delovno aktivne populacije, Telesna (ne)aktivnost in njen pomen za mišično-skeletno in kardio-metabolno zdravje delovno aktivne populacije. [Več.](#) Vir: Fakulteta za vede o zdravju Univerze na Primorskem

Strokovna ekskurzija »Vesoljska Moskva in Zvezdno mesto«

Po izredno uspešnih in odmevnih ekskurzijah za mlade v Zvezdno mesto, Društvo Slovenija Rusija ob pomoči agencije Prosto Kosmos ter pod budnim očesom poznavalca kozmonavtičnosti Vojka Kogejca, vabijo na dolgo pričakovano strokovno ekskurzijo posvečeno vesolju za odrasle od 14. do 19. septembra 2017. [Več.](#) Vir: Društvo Slovenija – Rusija

Mednarodna mladinska konferenca

Vabljeni na 15. edicijo mednarodne mladinske konference z naslovom "European Values for the Future of SEE countries". Konferenca bo potekala od 15. do 19. septembra 2017, v Kruševem, v Makedoniji. [Več.](#) Vir: mlad.si

Nacionalna mladinska konferenca

Ministrstvo za infrastrukturo v sodelovanju z Ministrstvom za zdravje, Agencijo RS za okolje, Mladinsko zvezo Brez izgovora Slovenija organizira **Nacionalno konferenco o trajnostni mobilnosti za mlade**, ki bo potekala 20. septembra 2017 v Hiši EU v Ljubljani. [Več.](#) Vir: mlad.si

Mednarodna konferenca o kompetencah učencev

Mednarodna konferenca o kompetencah učencev bo 13. 10. 2017 na Osnovni šoli Toma Brejca v Kamniku. Konferenca se bo odvijala v okviru Erasmus+ projekta *Razvijanje osnovnih spretnosti preko umetniških zmožnosti*. [Več.](#)

Konferenca: Ali varnost v šolah postaja resen družbeni problem?

4. IVK KONFERENCA: varnost in nasilje v vzgojno-izobraževalnih zavodih bo potekala 18. oktobra 2017 na Fakulteti za varstvene vede v Ljubljani. Raziskava, ki jo je v letu 2016 med zaposlenimi v osnovnih šolah izvedel IVK inštitut v sodelovanju Fakultete za varnostne vede Univerze v Mariboru je pokazala, da varnost v šolah postaja resen družbeni problem. S tem namenom bodo iskali odgovore na omenjeno vprašanje med deležniki, torej zaposlenimi v vrtcih in šolah, kot strokovnjaki z obravnavanega področja. [Več.](#) Vir: varensvet.si

24. mednarodni festival kreativnosti Zlati boben

V Ljubljani (Grand Hotel Union) bo od 18. do 20. oktobra 2017 potekal 24. mednarodni festival kreativnosti Zlati boben. Svoje misli, poglede in znanje bodo z vami delili strokovnjaki, ki pri svojem delu presegajo meje običajnega in pričakovanega. Rok za prijavo del na 24. mednarodni festival kreativnosti je 31. julij 2017. Na konferenci bodo izkušnje delili Sari Heinilä, direktorica, McCann iz Finske, Christopher Jones, glavni kreativni direktor, GREYUNITED iz Italije, Alesah Ozturk, generalni direktor, 4129Grey in glavni direktor za digital, Grey EMEA iz Turčije. [Več in vir.](#)

Razpisi in priložnosti

Javni razpis za dodelitev štipendij za deficitarne poklice za šolsko leto 2017/2018

Štipendije za deficitarne poklice so namenjene dijakom, ki se izobražujejo za poklice, za katere na trgu dela ni dovolj kadra, glede na potrebe delodajalcev. Vlogo je možno oddati od 15.6.2017 do 20.9.2017. Predmet javnega razpisa je štipendiranje izobraževanja na ravneh izobraževanja in področjih, opredeljenih v Politiki štipendiranja, od šolskega leta 2017/2018 do izteka izobraževalnega programa. Vrednost razpisa je 3,6 milijona evrov. [Več](#). Vir: Javni štipendijski, razvojni, invalidski in preživninski sklad Republike Slovenije

Justice Programme: Supporting Initiatives in the Field of Drugs Policy

Generalni direktorat Evropske komisije za pravosodje, svobodo in varnost je v okviru programa za pravosodje objavil javni razpis za sofinanciranje mednarodnih projektov v okviru politike EU na področju drog za leto 2017. Na razpis se lahko prijavijo neprofitne pravne osebe javnega in zasebnega prava iz držav upravičenk v okviru programa za pravosodje, ki izpolnjujejo razpisne pogoje. Rok prijave je 25.10.2017. [Več](#). Vir: razpisi.info

Call for Proposals for a Preparatory Action – Open Knowledge Technologies: Mapping and Validating Knowledge

Generalni direktorat Evropske komisije za komunikacijske mreže, vsebine in tehnologijo je objavil javni razpis za sofinanciranje pripravljalnega ukrepa na področju razvoja tehnologij in ogrodi za učenje in ocenjevanje z namenom opolnomočenja ranljivih družbenih skupin, predvsem brezposelnih mladih. Komisija bo podprla en projekt v vrednosti do milijon evrov. Na razpis se lahko prijavijo pravne osebe iz držav članic EU. Rok prijave je 5.9.2017. [Več](#). Vir: razpisi.info

Javni razpis za predložitev projektov v okviru Programa sodelovanja Interreg V-A Slovenija – Hrvaška

Služba Vlade RS za razvoj in evropsko kohezijsko politiko je objavila javni razpis v okviru čezmejnega programa sodelovanja Slovenija-Hrvaška 2014-2020, v okviru katerega je na voljo 33,1 milijona evrov sredstev iz Evropskega sklada za regionalni razvoj (ESRR). **Tretji rok za predložitev vlog bo zaključen 27. septembra 2017 ob 12.00 uri!** [Več](#). Vir: razpisi.info

Javni razpis za predložitev projektov v okviru programa sodelovanja Interreg V-A Slovenija-Avstrija

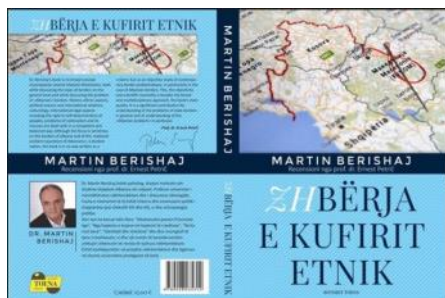
Program čezmejnega sodelovanja Interreg SI-AT je sofinanciran iz Evropskega sklada za regionalni razvoj (ESRR) v okviru cilja evropskega teritorialnega sodelovanja (ETS), ki podpira čezmejno sodelovanje med Slovenijo in Avstrijo v obdobju od leta 2014 do 2020. Programsko območje obsega 8 slovenskih in 9 avstrijskih regij na ravni NUTS 3. **Tretji rok za predložitev vlog se bo pa zaključil 14. septembra 2017.** [Več](#). Vir: Služba Vlade Republike Slovenije za razvoj in evropsko kohezijsko politiko

Evropska nagrada Natura 2000 za leto 2018: poziv za zbiranje predlogov

Objavljen je poziv za evropske nagrade Natura 2000 za leto 2018, ki so namenjene nagrajevanju odličnega upravljanja z območji omrežja Natura 2000. Namen nagrad je prikazati delovanje omrežja in njegovo dodano vrednost lokalnemu gospodarstvu. Prijavo lahko vloži kateri koli subjekt, ki je uradno registriran v EU. Rok prijave je 29.9.2017. [Več](#). Vir: razpisi.info

Nova knjiga: (Raz)kroj etnične meje

Založba: »Toena« iz Tirane

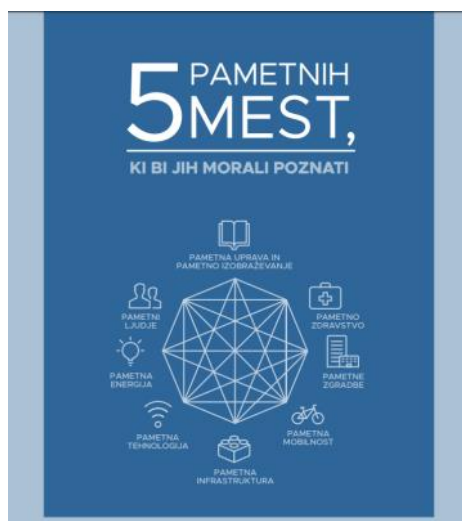
Avtor: prof.dr. Martin Berisha

Naslov: »(Raz)kroj etnične meje« (v izvirniku v albanskem jeziku: »Zhbërja e Kufirit Etnik«).

Pri založbi »Toena« iz Tirane je pred kratkim izšla knjiga prof.dr. Martina Berishaja z naslovom »(Raz)kroj etnične meje« (v izvirniku v albanskem jeziku: »Zhbërja e Kufirit Etnik«). Dr. Berishaj je redni profesor na Fakulteti za politične vede Univerze v Prištini in direktor znanstveno-raziskovalnega inštituta Albanica v Ljubljani.

Recenzent knjige **prof.dr. Ernest Petrič** je med drugimi zapisal: »Dr. Martin Berishaj v svoji študiji: »(Raz)kroj etnične meje« odpre novo poglavje v mejnih študijah. Njegov sodoben multidisciplinarni pristop odpira možnosti za razumevanje državnih meja v evropskem kontekstu, ki ga v svoji študiji zasleduje in ki dejansko pomeni prizadevanje za odpravo meja tudi v zavesti zadevnih ljudi, kar zagotovo predstavlja pomemben znanstveni prispevek k perspektive miru med narodi na Balkanu.

Nova e-knjiga: 5 pametnih mest

DOBA Fakulteta

Nezadržna rast mest in števila njihovih prebivalcev, staranje prebivalstva, nove ekonomske politike in nepredvidljive posledice podnebnih sprememb zahtevajo nove pristope pri načrtovanju in upravljanju urbanih središč. V ospredje prihajajo meščani s svojimi željami in potrebami ter dvig kakovosti njihovega življenja s poudarkom na zdravem okolju, gospodarskem razcvetu in socialni pravičnosti.

Po nekaterih napovedih naj bi bilo do leta 2025 na svetu okrog 26 Koncept pametnih mest izziva spremembe. - 4 - KAJ JE PAMETNO MESTO? megapametnih mest, od katerih jih bo polovica lociranih v Severni Ameriki in Evropi. Evropska unija razvija programe pametnih mest pod okriljem strategije Digitalni razvoj Evrope (Europe's Digital Agenda). Tudi Kitajska in Indija se zavedata pomena razvoja mest po meri človeka, zato izdatno investirata v 193 oziroma 100 urbanih središč in regij. Do leta 2022 naj bi bil trg storitev, povezanih s koncepti pametnih mest, vreden že več kot 400 milijard USD letno.

S klikom na [gumb](#) jo prenesite na svoj računalnik. Želimo vam prijetno branje!

NEHAJTE SOVRAŽITI SVOJE OTROKE IN VNUKE

Nehajte sovražiti svoje otroke in vnuke -
Druženoekonomske okoliščine in osebne lastnosti družbeno odgovornih

1. knjiga, uredniki: Matjaž Mulej, Viljem Merhar, Viktor Žakelj, ISBN 978-961-6620-82-6

Nehajte sovražiti svoje otroke in vnuke -
Informacije za odločanje družbeno odgovornih

2. knjiga, uredniki: Matjaž Mulej, Anita Hrst, ISBN 978-961-6620-84-0

Nehajte sovražiti svoje otroke in vnuke -
Uveljavljanje družbene odgovornosti v vzgoji in izobraževanju

3- knjiga, uredniki: Matjaž Mulej, Branka Čagran, ISBN 978-961-6620-85-7

NOVO: IZJEMNA TRILOGIJA – ŠTEVILNI AVTORJI: KER NAM JE MAR ZA NAŠE OTROKE IN VNUKE!

IRDO Inštitut za razvoj družbene odgovornosti v (zelo konstruktivnem) sodelovanju s Kulturnim centrom Maribor izdaja trilogijo s tem naslovom s 53 avtorji. To je skoraj stota knjiga Kulturnega centra Maribor v zbirki Frontier in skoraj trideseta knjiga Inštituta IRDO. Izdajo sofinanciramo avtorji z namenskimi dotacijami, vabimo pa vas, da k našemu nadaljnjemu delu prispevate tudi vi z nakupom teh knjig in ali avtorskim sodelovanjem z nami v prihodnje.

MOTO

*Prerokba Indijancev Cree: Šele, ko bo posekano poslednje drevo, šele, ko bo zastrupljena poslednja reka, šele, ko bo ujeta poslednja riba, šele takrat boste spoznali, da denarja ni mogoče jesti.
Narava ne potrebuje ljudi, a ljudje potrebujejo naravo.*

Uredniki in avtorji upamo, da je množica zapisanih misli, zaradi katerih so več tednov zasedali zelo številni ljudje v Parizu v novembru in decembru 2015, odsev gornjega starega spoznanja in njegovega doživetja.

Naročite knjige zase in vam ljube osebe na naslovu info@irdo.si čim prej.

Definicija družbene odgovornosti

Kaj pomeni družbena odgovornost?

Najpogosteje se koncept družbene odgovornosti pri podjetjih pojavlja na področju ravnanja z zaposlenimi, vlaganja v skupnost (neprofitni projekti), sodelovanja s poslovnimi partnerji (dobaviteljske verige, družbeno odgovorni skladi itd.), odnosa do okolja (proizvodnja ekoloških izdelkov, ...), tržišča (marketing z razlogom, sponzorstva in donacije itd.). V praksi preveč izstopa dobroteljskost, ki je v resnici važen, a droben delček družbene odgovornosti podjetij in ljudi do pomoči potrebnih delov širše družbe.

Družbena odgovornost podjetij (def. EU, Zelena knjiga 2001) zajema štiri ključna področja:

- pošten odnos do zaposlenih,
 - okolja,
 - širše skupnosti,
 - na trgu (do kupcev, dobaviteljev...),
- + Nujno: dobro načrtovano in izpeljano vodenje.

Poleg te je Evropska Unija pripravila smernice za družbeno odgovornost ISO 26000:2010. Dokument navaja, da je družbena odgovornost organizacije za vplive njenih odločitev in dejavnosti na družbo in okolje.

Definicija DO po ISO 26000:2010 je:

»Družbena odgovornost je odgovornost organizacije za vplive njenih odločitev in dejavnosti na družbo in okolje, ki skozi pregledno in etično ravnanje:

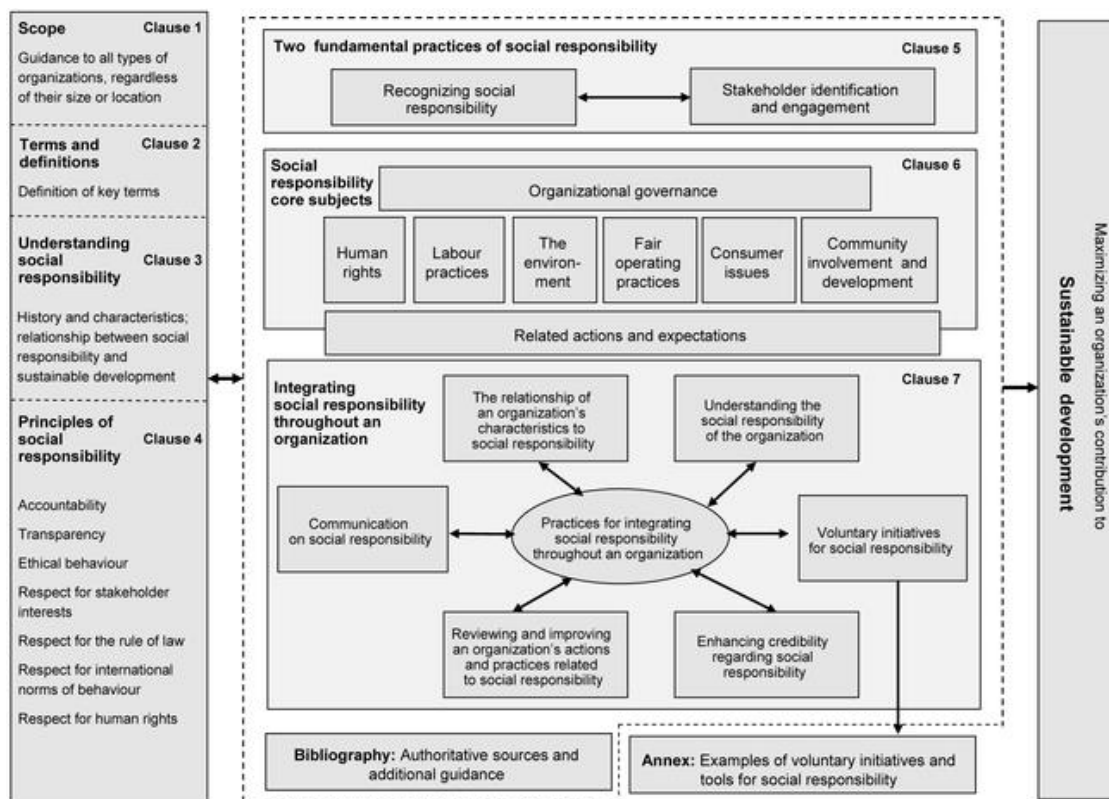
- prispeva k trajnostnemu razvoju, vključujoč zdravje in blaginjo družbe;
- upošteva pričakovanja deležnikov;
- je v skladu z veljavno zakonodajo in mednarodnimi normami ravnanja; ter
- je integrirana v celotno organizacijo in se izvaja v vseh njenih odnosih.

OPOMBA 1: Dejavnosti vključujejo izdelke, storitve in procese.;

OPOMBA 2 : Razmerja se nanašajo na dejavnosti organizacije v okviru polja njenih vplivov.«

Sedem osrednjih tem Standarda za družbeno odgovornost ISO 26000:2010: človekove pravice, zaposlovanje, okolje, etično ravnanje, pravice potrošnikov, vključenost v skupnost in razvoj, vse pa povezujejo celostni pristop, soodvisnost in dobro vodenje.

Več o ISO 26000 lahko preberete na spletni strani: <https://www.iso.org/obp/ui/#iso:std:iso:26000:ed-1:v1:en>

IRDO

Inštitut za
razvoj
družbene
odgovornosti

*Skupaj z vami
sestavljamo
mozaik znanja
in sodelovanja
za več družbene
odgovornosti*

VABIMO VAS V

**VODILNO SLOVENSKO ORGANIZACIJO
ZA DRUŽBENO ODGOVORNOST IN TRAJ-
NOSTNI RAZVOJ PODJETIJ, NEVLADNIH
ORGANIZACIJ IN USTANOV**

Sodelujte pri sestavljanju mozaika znanja o družbeni odgovornosti in njenem vplivu na različna področja našega življenja, dela in okolja. Po svojih močeh se povežite pri iskanju rešitev in njihovem udeležanju.

**K DRUŽBENI ODGOVORNOSTI LAHKO
POMEMBNO PRISPEVATE TUDI VI.**

**SODELUJTE Z NAMI,
POSTANITE NAŠI ČLANI!**

IRDO
Inštitut za
razvoj
družbene
odgovornosti

**IRDO – Inštitut za razvoj družbene odgo-
vornosti**

Preradovičeva ulica 26, 2000 Maribor,
Tel.: **031 344 883**, Fax: **02 429 71 04**,
e-pošta: info@irdo.si

Spletna mesta: www.irdo.si,
www.horus.si, [www.mladinski-
delavec.si](http://www.mladinski-delavec.si), www.odgovoren.si,
www.chance4change.eu

IRDO **10** LET
2004 - 2014
Inštitut za
razvoj
družbene
odgovornosti